

● Orsas Dalarnas tähistas 65-aastast sünnipäeva tööstur Viktor Kandre, kes kohapeal omab tööstusettevõtte AB Kandre.

EPL

2. detsembril 1972

FJORDIDRAAMA

Terve nädala hoidis maailma põnevil draama Norra rannikul Sognefjords, kus norra ja Nato mereväeüksused pidasid jahiti sügavalt territoriaalvetesse tunginud tundmatule allveelaevale, püüdes seda sundida veepeinnale identifitseerimiseks. Ilmselt olid spioonilaeva instruktsioonid sellised, et asja tõsiseks minemise puhul oldi valmis ohverdama laeva ja meeskonda, et vaid saladust hoida.

See järjekindlus pani lõppeks norralased ja nende liitlaste kõhklema, kas kogu operatsioon ei resulteeru rahvusvahelises sekelduses ja pinevuse tõususe, mis pärast lõppeks fjordi vahu üsna teadlikult lasti lipsata läbi tõkkepiltikonna tagasi vabadesse internatsionaalsetesse veele. Nagu selgub kommuni-keest — isegi veepeinnalt aparati-dega allveelaeva pidevalt jälgides. Kui nad lõksu läinud "külast" poleks välja lasknud, jäänuks üle vaid alternatiiv selle hävitamiseks ja niikaugale ei tahetud rahu ajal minna.

Operatsioonil käigus avaldati norra poolt sageli vastukäivaid ja isegi kahtlevaid teateid, m.h. koguni dementeeriti, et tegemist on allveelaevaga, kuigi maapealsed tunnistajad olid seda pealvee näinud. See võis muidugi olla diplomaatiline võte allveelaeva peibutamiseks taas veepeinnale (allveelaev saab vastu võtta raadioteateid, mitte aga neid saata ja tõenäoliselt teostus kogu aeg korralduste ja informatsiooni vastuvõtmise väljaspooli), põhjustas aga üsnagi humoristlikku meeleolu mitmel pool — m.h. siin Rootsis.

Kõneldi meremadude nägemisest, heeringa- ja räimeparvestest, mis segaduse ajavad vaeeld hirmunud natolasi-norralasi. Mis tähelepanu aga on, et naljatajate-irvitajate kooriga liituskva ajakirjandus alles siis, kui teatud tulid, et tundmatu allveelaev on fjordist välja lastud identifitseerimata. Pravda pilkas norralasi, üteldes, et nad püüvad tagakiusamismaaniat ja näevad olematut allveelaeva ja ei suuda vahet teha väikeses heeringa ja suure laeva vahel, kui nad vaatavad oma spetsiaalsete "idakiikritega", mis kärbsest teevad elevandi.

See hiline pilkamine reetis mure

muutumist rõõmuks, sest lugesid Norra ametivõimude lõpp-kommuni-keed ei saa mingit kahtlust olla, et tegemist siiski oli tõsise asjaga — häbematu allveelaeva spionaazhiga Norra sisemuses.

Kuna allveelaevajaht toimus paralleelselt Helsingis kokkuastunud julgestuskonverentsi eelkohtumise-ga, siis pidas Pravda vajalikuks heita ka märkuse, nagu oleks jaht "lavastatud" konverentsi torpede-erimiseks, kuigi tegelikult on ilmselt, et allveelaeva Sognefjordi saatja ja isegi selle torpedeerimise, tõenäoliselt ei olnudki seepärast ülesanne antud mitte mõnele N. Liidu oma allveelaevale, vaid satelliitide omale — norralaste Peilung määrasid allveelaeva nn. W-klassi, kus meeskond on 30-meheline ja millesid kasutavad satelliitiridid Poola ja Ida-Saksamaa. Nii võib uskuda, et Kreml oli välja saatnud poolakad, kuna idasakslastel seisa-vad seokord ees tunnustamisla-riikimised ka Põhjala riikidega, m.h. Norraga, mis pärast vaevalt nende abi sai kasutada.

Fjordidraama kujunes igal juhul meenotoks kokkuvõttevaks julgeolekukonverentsile, meenutades maailma avalikkusele, et sõjaline aktiivsus Lääne-Euroopa põhjaosas on eriti elav. Sognefjordi-juhtum ei ole kaugeltki ainuke sellelaadiline. "Tundmatute allveelaevade" küla-stus on norra rannavetes olnud üsnagi igapäevased, riikimata luureelektronika-ga varustatud ka-lalaevadest, milles liiguvad juba suurema "õigusega" olematute tori-mide varju. Eriti on luuretegevus elav olnud Norra lõunapiis asuva Liisa sõjalise piirkonna ümber, mis asub Kristiansandi läheduses.

Kremliga vastuolus seisv Hiina-sõbralik Albaania püüdis teatega, et Sognefjords on vene allveelaev veealuses olekus tekkinud mäss ja et sinna on dirigeeritud korralekutsujana teine allveelaev, valada õli tulle. Mis õieti toimus, teavad norralased ise paremini, kuid kahtlemata on nende oma informatsioonid tugeva saladuse kattega kaitsitud.

Nüüd aga, et norralased on kergetundust vastutuse ümberlangemise-st, niisamuti kui ka nende rootsi naa-brid on oma vetes esinenud tund-matute allveelaevade sissetungimis-püüdnud maha toonitada. Nii Nor-ras kui Rootsis on ja kõigile selge, k e s ranniku ja sõjaliste kaitse-seadmete vastu huvi tunneb esma-joones. Kuna Norra on ühtlasi NATO maa, siis on ida huvi arusaadavalt veelgi suurem, kuna seal sei-sab esimene päristõke Atlandi poole liikumisel konfliktisituatsioon. Sognefjordi-juhtum on tegelikult ainult vaid üks vahejuhtum palju-dest, langenud oma dramaatilise kulgemisega rohkem avalikkuse huvi keskpunkti. Põhjala kui strateegiline objekt elab pidevalt üle elavat militaarset spionaazhi kõiki-des vormides.

KLA

Küingi Hollandi-intervjuud

valgustavad Eesti olukorda

Algus lk. 1

tules Eestisse valdab ta vene keelt. Eestlased ei väljenda end meeleid vene keeles. Kui Küng mõnda eestlast vene keeles kõnetas, kõhkleid teda umbasaldusega. Venelaste vastu on eestlased reserveeritud, ka eesti tütarlapsed. Eesti-vene segaabi-elud on statistika järele üks kuuekand-sest mil peaks olema normaalselt kahe eri rahvusgrupi segunemisel. Kooli raamatutest leidis Küng järg-mise tsitaadi.

Nõukogude Liidu rahvad kujun-davad kommunismi ja nende ühine keel on vene keel. Nõukogude Liidu teadus tugineb vene keelele ja on esimene maailmas. Kuidas oleks võimalik kõrgest teaduslikku taset saavutada ilma vene keele? Juba selle pärast tuleb seda keelt hoo-le-ga õppida.

ÕPIKUD

Koolilapsed kellelt küsisin, kui-das nad õpilastele okupeerimise aega selgitavad? Vastus oli: "Ütleme". "Lapsed, meil on veel palju teha ja seda ajaloo raamatut ei jõua me klas-sis läbi arutada. Sellepärast õppige kodus ja küsige vanematest just mis teile arusaamatuks on jäänud." — See on tavaks saanud õpetmo-nal. Ka partellased, keda usutlesin teevad sama ja räägivad "Meie vene saavutustest", kuid jäävad eestlas-teks.

HARIDUS JA KULTUUR

Küng nõustus sellega, et eadusa-mel on tehtud hariduse ja kultuuri alal. Lääne-Euroopa teatri külastus Eestis suurim Euroopas, kuigi 455 vene teatrikuuri kõval oli esitandud ainult 12 balleti aega. Raamatuid ih-mub suurearvulistes väljanneks, kuid teismõttejaid autoreid võib vangistada ja nende töid tsensureeri-da.

Paljud keelega Küng kõneles juhti-sid tähelepanu sellele, et elustandard on tõusnud kuuekümnendatel aastatel, peaaegu jalkult maa. Säl alusta-ti väga madalalt tasemelt, kuna nel-jakümneandel aastatel küüditati kümneduhanded talupidajad Siberis-se.

Majanduslik tõus on eestlaste uh-

Sibylla surmud

Stockholmi kuningalossis suri teisipäeval, 28. nov. pärastlõunal printsess Sibylla, Rootsi riigi esi-mene daam ja kroonprints Kari Gustafi ema. Sibylla oleks jaanu-aris saanud 65. aastaks.

Sügisel opereeriti teda, kusjuures avastati sooltekaasvaja. Operatsio-nõnustus arstide kommuni-ke kohal-se ja paranemine kulges normaalselt. Kuninga 90-ndal sünnipäeval esines printsess avalikult, võttes koos teiste kuningakojas liikmetega osa "Aida" etendusest operis.

Printsessi tervis halvenes ootamatult õel vastu teisipäeva ja kohale-kutsutud arstid ei suutnud midagi teha. Nenditi, et veeldorune operat-sioon ei saa tulla kõne alla. Oletati, et tegemist oli akutele kõhukelme-põletikuga, mille arvatavasti põhjus-tas kasvaja kiire progress, kusjuures ühtlasi kaasus ka shokiseisund.

Riigi uueks esimeseks daamiks saab Sibylla tütar, printsess Christi-na.

Printsess Sibylla abiellus Rootsi prints Gustaf Adolfiga 1932, mil-lisest abielust sündis neli tütar ja praegune kroonprints Kari Gustaf. Tema kodukohtaks oli Coburg, mis asub praegusel DDR territooriumil.

Sibylla leestus 1947, mil lennuõn-netusel Kopenhaagenis hukkus prints ja kroonprintsiga Gustaf Adolf. Seega ei saanud ta kunagi Rootsi ku-ningannaks. Pärast praeguse kuninga abikaasa Louise surma sai Sibylla riigi esimeseks daamiks ja võitis osa kõikeid tähtsamatest ava-likkudest esinemistest. (EPL/JA).

kus; arvestades rahvaarvuga seisab Eesti elektri tootmisel esikohal, kuid suurem osa sellest tootest läheb kõrgepingekaablit kaudu Ita-ta.

Andres Küng on kõnelenud Accen-dile edasi leedulaste protestidest: 17.000 katoliiklase protestikirjast usu tagakiusamise pärast, rahutusest Roma Kalania enesepõletamise taga-järjena ja lisab siis:

— Kuid proteste tuleb ka teisel. Rahvusvahelistel korvpallivõistul-tel Tallinnas tervitati N. Liidu hõlmi väljavõistlusega ja Nõuko-gude Liidu-Ameerika vahelisel võistlusel eimnustasid eestlased torm-liste hüütelge ameeriklasi, mitte venelasi.

Kolme Balti riiki seob omavahel isoleeritus, rahvuslik iseteadvus ja ülevõltpoole see, et nad kuuluvad Nõukogude Liitu. Kuna Moskva-le on kardetav kolme Balti riigi liiga lähe-dane sõprusside, siis ei soodustata seda ja need riigid elavad sõna tõsi-ses mõttes: üksteise kõrval.

PAGULASED

Eesti keel sarnaneb väga soome keelele. Sellepärast ja ka geograafilis-se asendi tõttu, saa vad eestlased jäl-gida Soome televisiooni. See on tuba-tud, kuna Soome oma sõprusside-mega Moskva, tsenseerib oma pro-grammid Moskva soovi kohaselt. Läti ja leedu keelid ei ole midagi ühist eesti keelega ja sidemed nende rahvaste vahel saavad teoks alles pa-guluses.

INTEGRATSIOON EBAÕNNESTUNUD

Hollandis elab umbes 150 eestlast kes kurvastavad arusaamise puudu-mise pärast. Kui eestlane Paul Keres "Hoogoven" turneest osa võttis, siis televisiooni kommentaator leidis, et Keres võistles Venemaa eest ja nime-tas Keresit venelaseks. Keres end reaktisioon sellele oli. "Isenesen mõistetavalt olen eestlane, olen seda juba enne sõda ja iga üks peaks mind sellena ka tundma."

Küng lõpetades:

— Suurimaks probleemiks Balti riik-ides praegu ja ka eadspidi on ja jääb venestamine. Omakultuur jääb siiski püsima, kuid integratsioon on vähemalt esialgu ebaõnnestunud.

Intervjuerijaks oli hollandi publi-tist C. Tuyl.

Suurelehes De Telegraf antud inter-vjuus kirjeldab Küng samuti eesti rahva vastupanu venestamisele ja ka kommunistlikule režiimile. Vastapanu ei vähene, vaid suureneb:

— Kõik mis on Vene või venelu-sega seotud, on sünonüümne anasta-taga. Eestlased teavad juba vaa-rast läpeastet, et nad erinevad vene-lastest. Nad erinevad oma anasta-jatest päritolult, keeleliselt, usuli-selt ja kultuuriliselt.

Eesti keel kuulub soome ja ungari keele-ga ühisesse keelgrupp. Eestlased on rõhvas enamuses luterlased ja oma mentaliteedilt erinevad, töö-kamad ja produktiivsemad kui nende slaavlastest valitsejad.

Küng on rõhutanud et vaatamata sissevõule ja vene mõlemisvõlvi pealesurumisele tahavad eestlased jääda eestlasteks. Nende lapsed jää-vad eesti keelt kõnelema, kuigi põ-randaalune vastupanu murti juba pü-üst Ungari ülestõusu mahasurumisel 1956. Üle on jäänud võitlus saavuta-

da humansemaid inimõigusi ja oma-kultuuri alalhoitu võimaluste eest.

— Üle on jäänud võitlus saavutada rohkem humansemaid inimõigusi ja oma kultuuri alalhoitu võimalusi. Et eestlased on õigus indentsusele ja iseseisvusele oma maal, seda tooni-tas isegi Puna-Hiina esindaja UNO's. Nõukogude Liidu ja Puna-Hiina kon-flikt on annud Nõukogude Liidus elavalele mittevvene rahvastele moraalset tuge.

— Eestlased, ütles Küng selles väikest lootust. Mitt-oleksid järsku muutunud hiinlaste pooldajateks, va-nievad, et neid ei ole siiski tud.

Venestamiseks on kaasa aidanud ka eestlaste deporteerimine. 1941. aastal küüditati Siberisse umbes 50.000 eestlast ja väga vähesed on säilit ta-gasi tulnud. Suurem osa nendest on lihtsalt Nõukogude Liidu teistes osades jäljeltul kadunud. Ka hilisema-tel aastatel on eestlasi küüditatud.

OMAL NAHAL

Mis eestlasi hirmutab ja nendele muret tekitab, on asjaolu, et vabas läänes ikka rohkem ja rohkem võtab maad ideed, et idas kehtiva süsteemi ja riigikorra jaoks siiski leppida, kuna see ei olegi võimalik nii halb jne.

See arvamine ei ole meile eestlas-tele, kes me venelaste domineeriva positsiooni ja kommunisti vastu võitleme, mitte kasuks, ütles Küng ja lõpetab: ainukene mis me selle kohta saame jelda on see, et me loo-dame, et need inimesed mitte ise oma nahal seda tunda ei saaks, mida Eesti rahvas ja paljud teised rahvad on pidanud tunda saama."

Eesti Joulukaardid 1972

• Õnnesoovid peale eesti keele veel 25 keelele.

• Kaardid on kujundanud eesti lapsed ülemajalmeil võistlusel 1965.

• Sadade kavandite hulgas valis žürii 8 parimat, mis nüüd ilmutavad moodsa reprodut-sioonitehnika.

• Teemad ja noored kunstni-kud: Valke Hõbelaid — Kolm tarka, Urve Ignats — Lumi ja mets, Anne-Liis Jallai — Täna teeme lumemehe, Jaan Kirsmaa — Mägede harjad, Hele-Mall Kolga — Ma olen väike karjane, Anne Rannal-eet — Lumesadu, Maia Rat-lik — Käbi, Jan Steinma — Põhjalvalgus. Copyright Välis-Eesti.

• Kaardikomplekti hind Root-si krooni 22.50, väljaspool Euroopat \$ 5.—, Tasudes kahe komplekti hinna kr. 45.— või \$ 10.—, kolmas komplekt ta-suta.

• Kaardide väljasaatmine kir-jastusest algab 1. detsembril, ülemereadeades õhupostiga.

• Aadress tellimisteks ja sisse-maksudeks: Välis-Eesti, Box 2171, S-10314 Stockholm. Post-giro 50 27 55-2, bankgiro 721-80.50, ülemereadeast isiklik või pangasthekk või posti rahvusvaheline sissemaksu-kaart.

• Kes tasuvad enne 1. Jaanu-ri 1973, võtavad osa huvitavast võistlusest, kus auhindadeks 16 värskest liikuva teost eesti kunstnikelt. Lähemalt kaar-tide kaaskirjas.

EESTI PÄEVALEHT

Estniska Dagbladet
Peatoimetaja Juhon Kokla
Vastutav väljaandja
(ansv. utg.)
Arvi Moor

Toimetus ja talitus:
EESTI MAJAS Stockholmis:
Wallingatan 32, 1 tr.
Postiaddress: Box 667
101 29 Stockholm 1
Telefon 21 84 46

Toimetaja Esiklitsunus Jüri Aus
Aadr. Eesti Päevaleht, Box 120,
A. tel. 016/14 77 72
o. nr. 15 67 70-0
postgiro 60 50 00-0
it Förlags AB,
holm

hinnad:

Aasta (4 kuud) kr. 147.-
Termin (4 kuud) kr. 53.-
Kuu kr. 15.-

Väljaandja EESTI PÄEVALEHT
FÖRLAGS AB

Trükkija: Esiklitsuna-Kurires
Tryckeri AB Esiklitsuna 1972

EESTI MAJA
WALLING. 34-1

Tel. 114777 (majavanem)
218134 (perenaine)

Pressikonverentsilt Balti Komitees, kus ajakirjandusele tutvustati Balti memorandumit Euroopa julgestuskonverentsi puhul. Keskel kõneleb Balti Komitee esimees dr. Birger Hagård.

Sognefjordi allveelaeva-affäär on endiselt väga salapärane

O Kaks näidat kestnud müstilise allveelaeva tagajamine Norra Sognefjordis lõppes sellega, et Norra sõjaväe võimud väljastasid kommünike, milles märgitakse, et võõral õnnestus fjordist välja lipsata. Seega jäi ka võõras sissetungija identifitseerimata —kuigi üldiselt arvatakse, et tegemist oli N. Liidu, Poola või DDR-i allveelaevaga.

Vahejuhtumit on Norras ja mujal käsitatud ka humoristlikust vaatevinklist, kusjuures pikaaajalist ja tulemustega jahti on võrreldud shollaste Loch Nessi järveemonstrumi kiitmisega — elukas, kelle eksistentsis kõik on veendunud, kuid keda keegi pole öieti näinud.

Kahtlejad märgivad, et võibolla Sognefjordis põinudki allveelaeva, vaid mereväelaste elektroonilised aparatuurid registreerisid kalaparvi, vaalasid või üksikuid mis asju. Küsitakse muidugi, miks võõras allveelaev üldse tungis sisse Sognefjordi, kus öieti ei leitud mingisuguseid sõjalisi objekte. Seda raskem on aga allveelaeva avastamise puhul fjordist välja pääseda.

Üldiselt aga oletatakse, et võõras allveelaev siiski oli olemas, kuid et see puht suurpoliitilistel põhjustel lasti fjordist välja. Muuhulgas Helsingi julgeolekukonverentsi taustal. Võibolla Nato juhtivad riigid kartsid, et võimaliku idariigi allveelaeva avastamise puhul tekkis uus U-2 tüübi skandaal, mis konverentsi nurja ajaks.

Huvitav on muidugi ka raadioteade, mille üks inglise amatöörvastuvõtja tabas eestrist. Tegemist oli albaanlaste raadiosaatega, milles öeldi, et tegemist olevat N. Liidu aatomijõul liikuva allveelaevaga, mille pardal mõned ohvitserid tõstnud mässu. Seega sõitnud allveelaev sisse Sognefjordi, ilmselt sihiga paluuda asüüli jne. Meeskonna lojalesemal osal läinud aga korda võimu taas üle võtta, misjärele kutsutud kohale veel üks vene allveelaev, mis mässajad peale võitis ja nad Läänemere kaudu N. Liitu toimetaks.

Selle kohta ütlevad Norra mereväe-

võimud, et tegemist on selge fantastikaga ja hiigelblufiga.

Teisest küljest aga peavad mõned teoreetilised võimalikkuse, et tegemist oli venelaste katsega "nagu päästa", andes allveelaeva sissetungile legalse põhjuse, s.t. mässava ohvitserkonna näol, kes tahtsid Sognefjordis "ära hüpata". Allveelaeva hilisemat väljalaskmist olevat seajärel aetud juba kõrge-mal diplomaatilisel nivool ja suurima saladuskatte all.

Või kas tööpoolest toimus mingisugune mässukataste... Igal juhul on Sognefjordi affäär endiselt ümbritsetud müstilisusega. Mõnelt poolt juhitakse tähelepanu asjaolule, et kohe pärast allveelaeva väljapääsu vallandas Moskva suurema ironia-kampaania norralaste niinimetatud "fantoom-jahi" adressil. Ent teisalt tõga-

ti norra mereväe ka norralaste endi poolt ning ülejäänud Skandinaavia. Seda selgepärast, et suur jaht ei andnud tulemusi.

On aga teada, et idariigid N. Liiduga esotasid teostatavad järjekindlat spionaazi kõikide Skandinaavia maade rannikult. Selleks kasutatakse kalatragelereid, kaubalaevu, allveelaevu ja kõike võimalikku muud, mis vähegi vee peal või vee all liigub. Ka Rootsi läänerannikul on esinenud vahejuhtumid tundmatute allveelaevadega, kes on territoriaalvetesse sisse sõitnud, kuid rootsi vahtveelaevade lähenedes kiiresti kadunud.

Kontrolli Nato juures on näidanud, et aktuaalsel momendil kunagi ei asunud nende allveelaeva selles piirkonnas. Vähe-malt on Nato seda öelnud. Idariigid aga mitte — järeleparimine annaks muidugi negatiivse tule-muse. (EPL/JA).

Näitus "Eesti lapsed"

Koostöös Eesti Komitee, Stockholm Eesti Altkooli, Stockholm Eesti Lasteaia ja noortekajakirja "Tulehoidja" ning paljude teiste kaastegevusel toimub Välis-Eesti ruumides, Tullportsgatan 174, näitus "Eesti lapsed 1972". Avamine on laupäeval, 2. detsembril kell 12–14. Näitus jääb avatuks kuni jõuludele.

Näitusel tulevad väljapanemisele näited eesti laste tööst koolis, lastealas või skauditegevuses nooremale. Samuti on esitatud praegu saadaval laste- ja noorsookirjandus ning lastealised heliplaadid.

Kunstnik Silvia Aulio-Linhares, ise kahe lapse ema, esineb oma värvi- ja fantaasiarikaste maalingutega, mis on loodud lastele.

Näituse avamiseks ilmutav kaheksa auhinnatud jõulukaarti värvi-ose-ti tehnikas. Need on loodud ühenduses ülemaailmse võistlusega, mis toi-

mus juba seitse aastat tagasi. Sadade kavandite hulgas valis vastav zhürii kaheksa parimat.

Huvitava kombel osutusid auhinnasajaks just Stockholm Eesti Altkooli õpilased Väike Hobelaid, Urve Ignat, Anne-Liis Jallai, Jaan Kirismaa, Hele-Mall Kolga, Anne Rannala, Maia Rattik ja Jan Steinman. Nad on ammu lõpetanud eesti kooli ja nüüd täiskasvanud inimesed. Võibolla vahepeal koguni unustanud tolle võistluse. Nüüd ilmutavad need kaardid moodsad reproduktioonitehnikas. Ka originaalid on näitusel näha ja kavatsusel on publiku kohtamine noorte kunstnikega.

Näituse jooksul on kavas korraldada eesti laste esinemisi, millest lähemalt teatakse hiljem, samuti uudeste pedagoogiliste vahendite demonstreerimist, mis praegu on kasutusel eesti laste ja noorte rahvuslikus kasvatusloos.

USA jäi esmakordselt UNO täiskogus häältearvult ainult oma ühe häältega kui täiskogu häältes 1021 N. Vene ettepaneku poolt, millega piiratakse raadiosaateid teistesse riikidesse maakeru orbiiti paigutatud sidesatelliitide abil.

EPK kuulutab 1973/74 K. Pätsi mälestusaastaks

Eesti Vabariigi president Konstantin Päts, jääb meie rahva ajalikuks ja teadvusesse otsustavalt julgevõitleja, kodu armastava perekonna isana ja riigimehe monometaalse kujuna. K. Päts jääb eesti rahvale iseseisva E.V. ja vabadus sümboliks. Eesti Põllumeeste Kogude esindus, kelle auesimeheks hiijem E.V. president K. Päts oli, otsustas, oma ksekuhutatuse koosolekul Stockholmis, Esinduse ruumes, 19.11.72. 1973/74.a. kuulutada ülemaailmselt president Konstantin Pätsi 100.a. sünni mälestusaastaks.

K. Päts sündinud 1940. a. suvel pärast Sovjeti poolt E.V. territooriumi sõjalise ülevõimuga annekteerimist, Kremli käsul vägivaldselt, meile teadmatule venemaa alla. Sellest küüditamise hetkest alates puudub, mitte ainult eesti rahval vaid ka kogu tsiviliseeritud maailmal igasugune teade ühe iseseisva riigi, riigipea saatusest.

Põllumeeste erakonna maailmavaate ja ideologia edasikandjad vabas maailmas, seda otsust langetades teevad teadmises armastus-austus avaldusena oma auesimehe mälestuseks ja meie rahva enese määramisõiguse nimel.

Ajaliselt otsustati K. Pätsi mälestusaasta väljakuulutada 23.2.73, s.t. viimase sünnipäeval.

Selle otsuse kiitis heaks ka RP rühma saadikute kogu. Kes teatavasti REE Esinduskogus suurima rühmituse rakendab ellu EPK-de ideoloogiat meie ühiskonnas.

Eesti Põllumeestekogude ülemaailmse kongressi otsustati erakonna auesimehe K. Pätsi auks ja mälestuseks kokku kutsuda 1974 kevadsuvel, kokkuleppe kohaselt teiste maade esindustega, Rootsis.

Keskjuhatus koosolekut juhatab abiesimees A. Estru ja protokolli peasekretär R. Paglant. Kaugemaist

keskustest olid Keskjuhatusliikmed: E. Aibast, Göteborgist, F. Kello, Bannerydist ja RPR esimees M. Jüris, Torshällast. EPK Rootsi Esinduse juhatus liikmeid ja RP Rsaadikuist võtsid koosolekust osa: K. Männi, P. Puusepp, J. Oiderma, A. Leis, E. Tiigre jt.

KUKKUS VÄLJA PAADIST

PRESTON (EPL) — Austraalias Prestonis sai kalastamisel surma 60-aastane Rein Laumets, kes uppus paadist välja kukkumisel. Tena pait leiti tirtslemas käivitatud mootoriga.

Rein Laumets läks oma mootorpaadiga 3. novembri varahommikul Hawkesbury jõeale kala püüdma. Kella 9 paigu leidsid mõõdurid paadi triivimas käivitatud mootoriga ilma peremeheta. Alustati kohe traalimist, mis aga kohe ei annud tagajärgi. Uppunu leiti alles viis päeva hiljem.

Grundig!
Morgondagens
färg-TV
redan idag.

Bild direkt via trådlös fjärrkontroll.

Grundig Color 6010 heter den. Helt transistoriserad vilket bl.a. betyder bokhyllsmal färg-TV med strömförbrukningen minskad till hälften och obetydlig värmeutveckling.

Den manövreras helt med hjälp av en liten dosa som vi kallar "Teledirigent". Sitt i soffhörnet och skött allt, färgstyrka, ljud, ljus, programval samt till- och frånslag med hjälp av ultraljud. — Rena trollerier.

GRUNDIG

4.400:-

Titta in och lät oss trola lite för Er.

normalms radio & elvaruhus ab

Svandammsplan 2, Hagersten. Tel. 45 13 50

EESTLASTELE HINNAALANDUS TERETULEMAST!

Eesti kunsti, kirjanduse, heliplaate ja küsitööde Vahenduse Keskus. Eesti kingid.

Välis-Eesti & EMP

Tullportsgat. 174
T-pentus Hornstull (keskm. väljapiis).
Tel. 08/84 99 55

Avatud ärip. kl. 10–17 ja laup. 10–14. Postiaadress: Box 2171 103 14 Stockholm.

Kasutage meie kodumaa-pakkide vahendust!

Jõgesma Eestis

NEW YORK (VES) — Vaba Eesti Sõna teatel on Rootsis juunis kadunud Heigo Jõgesma, kes eelmisel aastal saabus oma jutu järele põgenikuna okup. Eestist, nüüd jälle kodumaal.

Jõgesma olevat kirjutanud Rootsi tuttavatele, teatades, et ta on olnud haige ja soovivat meeleldi jälle Rootsi tulla...

Mag. phil. Herman Rajamaa New Yorgis USA koolitegelastega. Vasakult mag. phil. Vaike Lugus, mag. phil. Herman Rajamaa, USA eesti koolide keskuse esimees Gaston Randvee, tagapool õpetajad Olev Olesk ja Anita Pallopp. Seljaga ees laua ääres vasakult Endel Reinpõld, Lilian Esop ja Helve Mikkelssaar-Meyer. (Foto RÄAGO)

Rajamaa "turismireis" USA ja Kanada eesti koolidesse

Kuus nädalat kestnud reisirühma Ameerika Ühendriikidesse ja Kanadasse saabus Stockholmist tagasi koolideinspektor magister Herman Rajamaa. Tema reisi eesmärgiks oli tutvuda sealsete eesti koolidega ning probleemidega. Oleti koosnes mag. Rajamaa reis kahest etapist, millest esimene toimus juba 1970-nda aasta aprilli ja mai kuudes, mil ta jõudis külastada umbes pooli Ameerika mandri eesti täienduskoolidest. Sellega sooritas mag. Rajamaa erakordse "turismireisi", kus eesmärgiks oli mitte niivõrd Ameerikaga kui just selle mandri eesti koolidega tutvumine.

Eesti Päevaleht vestles mag. Herman Rajamaaga tema muljetest. USA koolide keskuse tegi mulle ülesandeks koostada eesti täienduskoolidele meetodika käsiraamatu, jutustab mag. Rajamaa. Et niisugust raamatut koostada, pidasin tarvilikuks enam näha tegelikku eesti täienduskoolide olukorda, et ma teaksin, mida mul on vaja raamatut koostamisel silmas pida.

Kirjutuslaual taga on võimalik alati istuda ja teoreetiliselt raamatute põhjal uut raamatut kirjutada — seda võib teha lõpmatuseni — aga tegelik olukord on hoopis midagi muud. Eriti meie täienduskoolid. Seal peavad meetodika koostamisel olema ka praktilised tähelepanekud kohapealt.

Seda raamatut vajavad kõige enam nimelt meie täienduskoolide kutsete pedagoogid. Igas koolis leidsin eesti

erineva olukorra, iga kool töötab erinevas tingimuses. Mis on aga ühine, on suur entusiasm. Idealistid töötavad ilma mingi majandusliku hüviuteta. Kõike tehakse armastusest asja vastu, armastusest eesti keele ja rahva vastu. Mitted koolid kujutavad endast ainukest kohapealset eestlaste seltskondlikku tegevust, õigemini on kooli ümber koondunud kogu nende seltskondlik aktiivsus.

— Milline kool jättis teile sügavaima mulje?

— Kõige paremini korraldatud täienduskoolis on kahtlemata Toronto eesti täienduskool, mis on täiesti ommette nähtuseks oma suuruselt ja kogu üleshituselt ja taseme kõrguselt.

— Oli teil pikal reisel kokkupuuteid ka eesti pedagoogide organisatsioonidega?

Pedagoogidega oli mul loomulikult eni m kohtumisi. Baltimorest näiti, tulid kokku sealset eesti õpetajad ja seltsiule tegelased, kellele andsin edasi oma reisi muljeid ja tähelepanekuid, mida siis elavalt diskuteeriti. Baltimorest läksin New Yorgi, kus töötab täienduskool ja kus kohtusin lastevanematega, samuti õpetajatega ja koolitoimikonna liikmetega. Eesti Majas, kus töötab ka kool. Ja 5. novembril toimus USA eesti koolide keskuse ja Eesti õpetajate koonde poolt korraldatud õpetajate kokkutulek, kus esinesin pikema ettekandega. Esinesin veel koolide keskuse esimees Gaston Randvee ja mag. Vaike Lugus. Mõttevahetus kujunes elavaks ja otsustati korraldada õpetajate kursust eeloleval aastal.

— Nimetasite Toronto täienduskooli kui silmapaistvaimat. Kuidas on see korraldatud?

— Tegemist on kahe ühikuga: täienduskool ja täienduskool, millest kokku on üle 500 õpilase, sellest keskkoolil 110. Täienduskooli juures töötavad muide eriklass ka kanadalastele, kes on abielus eestlastega ja soovivad oma abikaasadele õpetust eesti keelt süveneda. Aastakuhuk pikkuste õpingute järele nad lahkuvad hea eesti keele oskusega. Kui ma 1970 Torontos käisin, oli selles klassis 23, tänävi 16 õpilast. Märkimist väärib ka see, et Toronto linna koolivalitsus omakorda on korraldanud eriklassi eesti keele õppimiseks kanadalastele, kes on abielus eestlastega või on muud huvitatud eesti keelest. Selles eriklassis on praegu 22 õpilast ja see töötab Kanada valitsuse etniliste gruppide toetamise raamides. Möömas eriklassis

on õpetajaks Helgi Nippak (n-na Ilmas), kes on lõpetanud Toronto ülikooli inglise filoloogial alal.

— ja Kanadas kohtasite samuti õpetajatega?

— Jah — Torontos korraldas Kanada Eesti Õpetajate Ühing kokkutuleku ülekanadalises formaadis, kus esinesin pikema ettekandega. Aukülasitena olid kohal ka end. Tartu Ülikooli jate seminaridirektor Juhan Tork ja end. Petseri gümnaasiumi direktor Aleks. Raudsepp. Mõlemad, vaatamata kõrgele eale, veel väga kühavad.

— Käisite ka väljaspool "eestlaste linna" Torontot?

— Torontost sõitsin raudteel Sault Ste. Marie, kus praegu elab 300 eestlast. Linn asub 800 km põhja pool Torontot ja sellel on 80 000 elanikku. Eestlased käivad koos Soome Majas, kus tegutseb ka täienduskool. Sault Ste. Marie's lendasin tagasi USA-sse.

— Kuhu?

— Albany-Schenectady täienduskool oli järgmine reisisõlm. Ühine kool kahe New Yorgi osariigi linna kohta, millest Albany on oma miljoni elanikuga osariigi pealinn. Schenectady asub läheduses ja seal elab 80 000 elanikku. Enamus eestlasi, eriti lastega perekondi, elab Schenectady, idüllilises aedlinnas. Siin asub ka eelmistatud ühine täienduskool YWCA avaras ruumides. Ja siis sõitsin tagasi New Yorki, kus oli elamusel külastada Eesti Vabariigi esindust ja kohata peakonsul Ernst Jaaksoni ja konsul Aksel Linkhorsti. Arutasime pikemat aega kooliõpetamise probleeme.

— Mis teil veel meelde jäi pikast reisist?

— Tahaksin meenutada Kanada läänearanniku linna Vancouveri, mis asub teistest eestlaste keskustest väga kaugel, ent kus on saavutatud olukord, kus kohaliku radiojaama kaudu võimaldub igal nädalal üks kord edasi anda eesti raadiosaadet ühe tunni ulatuses. See on hea side ja seda sidet korraldab Toivo Laanmäe. Ka minul oli võimalus selles saates kõnelda eesti noorte rahvusliku kasvatuses küsimustest. Ja meelde on eriti jäänud ka see, et elav huvi ja osavõtt, mis oli minu külastuse puhul toimunud rahvakoolidele. Need külmused pidupäevadeks rikkalikult kaetud söögi- ja kohvilauadega. Minu muljed reisist olid parimad ja jäänud tulemustega rahule ka selle eesmärgi osas, mille saavutamiseks ma reisi ette võtsin.

Intervjueris: JUHAN KOKLA

Liikumisi läbi raudeesriide

Okupeeritud kodumaa teatitel külastasid Rootsis vendi Linda Ader, Mari Puusepp ja Liidia Leppoja.

Ameerikas viibisid 6. juures Erna Hallmere, Aleksis Vull ja Elfride Lõhmus, sugulase juures Asta Reiljan ja ema juures Aadu Luukas. Kanadas külastasid vendi Oie Lapimaa, Oskar Suurna, Aleksander Kalv ja Berta Shefer.

Lääne-Saksamaal oli venna juures Linda Varda, Ungaris sugulaste juures Ingrid Köster, Poolas sugulaste juures Tõnis ja Krista Rätsep. Ida-Saksamaal olid Lille Randma ja Helgi Oja.

Vene agent sekeldab Kanadas

TORONTO (VES) — Kanada-eestlaste tähelepanu on pärast vene saatkonna esindajate ja poliitrikkide külastäku ühes eesti perekonnas toimunud kontserkoosviibimisele, mis oli mõeldud ainult kodumaa kunstnikele, pööratud Ottawas N. Liidu saatkonnas teise sekretäriina töötavale Voldemar Veebile, kes koos oma abikaasaga näitab üles suurt aktiivsust eestlastega kontaktide kombineerimisel.

Teatavasti tema eelkäija, vene nimega Mihaail Murnikov sattus samal ajal aktiivsusega Kanada võimude tähelepanu alla, kes pärast pikki kirjutusi ajakirjanduses venelastele märkuse tegid, misjärele mees ära küsis. Veeber saadeti teda asendamata samades ülesannetes.

Lahkus PEN klubist Bölli vaadete tõttu

Austria PEN-klubi esimees Alexander Lernet Holenia on teatanud, et ta lahku PEN-klubist. Selle põhjuseks toob ta ette Nobeli kirjandusauhinna määramist läänesaakslaste Heinrich Böllile.

Ta ütleb, et Böll on raskesti eksinud oma positsioonis rahvusvahelise PEN-klubi esimehena, kaitses Lääne-Saksa anarhistlikku jõuku Bader-Meinhoffi. Alexander Holenia on kol maast juhtunud esimehena Austria PEN-klubi tegevust.

Spordiringvaade

REKORDITE SUREMATUREST

Spordi tõelistele suursaavutustele on ikka juubeldatud ja ajakirjanikud pole kiitust avaldama oma kommentaarides. Uute, enesekulmata maailmarekordide paranemise kohta oleme tihti valmis hõiskama, et noh, see on juba inimvõime piiri! Kuid — uued ajad, uued rekordid.

Mõned spordialal vahelduvad meistrid nii kiiresti, et isegi asjatundjad ei jõua kõiki nimesid korralikult registreerida, enne kui on aeg mälu kambris uute jaoks ruumi teha. Kõige suurem tundub "inflatsioon" olevat ujumises, tõstmises ja võib-olla uisutamises ja nendel kergetõustikualadel, kus kasutatakse riistu.

Rekordide eest võlgnevad muidugi tänu ka tehnikale ja teadusele. Uisutamises on näiteks jää-spejalistid aegsasti platins enne suurvõistlust, et valvata jää "küpsenist". Hea libisemine on tähtis ka ujumises, kus pealegi basseini ehitatakse nii et lainetus valub võimalikult kiiresti ja märkamatu.

Heites pilgu rekorditele, mis eesti sportlased on püstitanud paguluses, leiame kohe mõne, millele võime enustada pikka aega. Kui ujumises on kuldjuuga Toomas Troosti kannule jõudnud John Kulasalu Austraaliast ja Raimond Ennmaa Kanadast, siis ei tule keegi Toomas Arusoo libikastiilirekordide ligilähedussegi.

Laskespordil on niivõrd palju häid harrastajaid, et pole karta, et mõni rekord jääks hoopis unarusse. Kergetõustikus oleksime alles paar-kolm aastat tagasi ilma pikemata väitnud, et Tõnu Sapa, Ergas Lepsi, Arnold Vaide, Ain Rootsi ja Anne Kämeri rekordidest küll keegi jagu ei saa. Aga käesolevaid ridu põhjustaks asjaolu, et Vaide pikamaajooksu rekordid on ohus! 1967 tutvustas enneaast 25-aastane Herbert Taaler 10 000 m jooksupäeva, kus talle märgiti ajaks 33.25,0.

Vahepeal on ta oma kapatsiteeti tublisti tõstnud ja tema pealaks on nüüd poole pikemat maanteed ja murdmaajooksud. Tänavu sügisel võitis ta ühes 18 km pikkuses jooksus Nyköpingsi kuulsas staeiri Hannu Partanenil Söerajal on Taaleri isiklikud rekordid järgmised (sulgudes toome ära Vaide pag. rekordid). 1500 m 4.07,4, 3000 m 8.47,0 (V. 8.35,0), 5000 m 15.14,0 (V. 14.50,8), 10 000 m 31.42,0 (V. 31.02,8).

Kõvem pühkel on Vaide rekord maratonis, kuid me jääme igal juhul põnevusega ootama Taaleri jahti rekorditele — selle tagamõttega satiski Eesti Päevaleht talle hiljuti vastavad edetabelid... (EPL/AR).

Herbert Taaler — uus andekas pikamaajooksja Rootsis.

Mõtelgem orjalaagri vangidele!

Igal aastal 10. detsembril, mis on Inimõiguste Päevaks, on N. Liidu vangilaagrites nälgastreiki pidanud poliitilised vangid protestiks, et N. Liit ei tunnusta inimõigusi. Et toetada neid vange ja et protesteerida inimõiguste rikkumise vastu on Stockholmis tegutsev Samarbeitskommittén för Sovjets Samvetsfångar otsustanud korraldada samal päeval, s.o. 10. detsembril demonstratsioonikoosoleku Sergeli turul, rigipäeva ees kell 13.30. Kutsutud on ka rigipäevavälikmeid, demokraatlikke organisatsioone ja ühingu.

Lühiteated Ameerikast

USA müis venelastele 17 miljonit tonni teravilja, millest kokku leppe järele pidi 6 miljoni transporditama USA laevadel. Senini ei ole ühtki tonni läinud N. Liitu ameerika laevadel, kuna venelased keelduvad maksmast ameerika takside järele veoraha.

"Kalevid" sügisesel väljasõidul Vesikjärvele.

Moodne skautlus endiselt põnev "Kalevi" tööst

Detsembri alguses möödub 28 aastat Stockholm Kalevi lipkonna sünnist. Vanima eesti lipkonnana vabas maailmas võivad kalevid tagasi vaadata tegevuskirjastuste aastate nii pealinna, mujal Rootsis kui ka põlvkõrgetes saadikutena välismaal. Paljud lipkonna traditsioonide edasikandjad täna on kas leine või isegi kolmas sugupõlv kaleveid.

See näitab, et endised liikmed on jäänud lipkonnale truuks, andes võimaluse ka oma poegadele kaasa liitua kalevitte ridades. Möödunud tegevusaasta lõpetasid ka nendest osavõttu näitavad, et huvi skautluse vastu noorte hulgas ka tänapäeval on sama elav, kui see oli paarikümne aastat tagasi, silmas peav vaid pidama, et tegevuse läbiviimine ja sellele õige tausta andmine on kohandatud oludele.

Möödunud tegevusaastal loodi lipkonnas alus koostööks juhtide ja vanemate vahel, mis on head vilja kandnud tegevuse läbiviimisel. Väljasõite nii Vesikjärvele kui mujale ei tehta enam rongi ega bussiga, kalevite karavan koosneb vaid emade-isa-de autodest.

Vabas looduses aitavad vanemad kaasa nii tegevuse kui ka toidumurede lahendamisel, mis juba kaua on lasunud nende õlgadel. Vanemate abivõimetus on mõjunud positiivselt lipkonna liikmed võlgnud südamega tänu neile, kes meid tegevuses on aidanud kas siis transpordiga, söögivõimalustega või muul viisil.

Möödunud tegevusaastast võiks esile tõsta hästi läbiviitud lipkonna laagrit Vesikjärvel, et üle neljandiku lipkonna liikmetest võisid osa Eesti Päevadest Torontois ja sellele järgnevalt maailmalagrist Kotkajärvel, et meie Maleva ulatuses peetud skautitööalal viiteviisiluse saavutas esimese koha Rästiku salk, ning et Vambola parvik sai tunnustust silmapaistvalt kõrgete tagajärgede eest hundi tööalal korraldatud eestlanelise kirjaliku võistlusest läbiviimisel.

Peale meeldejäävaid suvisi elamusi algas sügisetegevuse põneva Rästiku salga nädalalõpu laagriga Roslagenis, startisid parvikuundused, kuhu tuli seitsme üli liik, kes Vambola parvikusse vastu võeti ja kes tõstavad lipkonna liikmete koguarvu peaaegu pooleksjandi.

Mõne aja eest peeti lipkonna juhtkogu peakoosolek, kus esitati aruan-deid ja arutati edaspidist tegevust ja majandusprobleeme, ning kus rakedati juhtkogu tegevusse uusi liikte. Valimiste tagajärjel jagati ülesanded järgmiselt:

Lipkonna juht: Heigo Laas, kõr-

chef: Raymond Alla, sekretär: Sven Hanson, laekur: Virgo Kimber, hundertööala juhid: Lembit Klemmer, Anu Blunt, Alar Laas, Jaak Kruusmägi, Skautitööala juhid: Peeter Paljak, Kristjan Penno ja Peeter Talme. Lipkonna vanem: Sven Hanson, Vambola parviku vanem: Ivi Erendi.

Nädalalõpp peale juhtkogu peakoosolekut, sõitsid lipkonna hundid emade-isa-de autodega Vesikjärvele, kus veedeti kaks põnevat päeva väsimatu Lembit Klemmeri eestvedamisel.

Noored skautitööala juhid Peeter Paljak ja Kristjan Penno said sooset väljasõiduga korraldiku tuleproovi, korraldud võistlusi kõige noorematele lipkonna liikmetele. Nad täitsid oma ülesandeid hästi ja väärivad kiitust tähelepanepäeva tööpanuse eest.

Söögivõimaldamine oli ka seekord headesse kätesse usaldatud ja täname proua Avasalu sünjuures maitsvate roogade eest!

Terve laupäeva kestnud põnevad metsamängud, luuremärg, kus pimedas ja vihmases juugis proovile pandi, saunaskäimine ja järves kehakastmine peale lavalistumist, kaminatõhtu — kõik see kokku väitsas väikesed kangelased ning peatselt magasid terve 25 liikmeline osavõtjate vägi hubases soojas Vesikjärve tares. Pühapäeval jätkus tegevuse pealelõunani, mil asuti teele pealinna tagasi.

Ülaltloodust võib arvata, et lipkonna tegevus on täiesti muretu, mida ta aga kahjuks pole.

Väga valusa küsimuse, mis lipkonnas kaua oli lahendamatuks probleemiks, sobivate koostöövõimaluste leidmine, aitas meile lahendada Hågersteni kiriku õpetaja ja skautmaster Artur Kõdar, Tema abiga õnnestus meil saada luba kasutada nimetatud kiriku koguduse ruume, mille eest noored tänavad nii õpetaja Kõdarit kui kogudust.

Praegune ruumide lahendus on aga ajutine ja hellime töist lootust, et Eesti Maja noorteruimide valimad eelseisval aastal! Muretekitajaks lipkonnas on veel noorte juhtide ja kõrgeima teismelise vanuses noorte vähesus ja mõnevõrra huvi puudus. Miks just nendes aastates huvi skautluse vastu väheneb on selgimisel, kuid see on probleem, mis vajab lahendamist mitte üksnes lipkonna piires, vadi ka kogu eesti skautluse huvides.

2. detsembril tähistab Kalevi lipkond oma aastapäeva koos vanematega, kes on kutsutud osavõtma pidulikust koostööst ja sellele järgnevalt koosviibimisest kohvilauas.

REFLEKSID

● **TOIDUAINETE HINNAD** on jäänud siiani kerkinud Rootsis tervelt 7,5 protsenti ja sellega seisab ta maailma elukalliduse liigas teisel kohal. Rohkem, nimelt 9 protsenti, on toiduainete hinnad samas ajavahemikus tõusnud hõimumaal Soomes, kuid olles üldtasemes ikkagi Rootsis madalamal, kuna seal ei ole toiduainet kunagi olnud rikka naabri omadest kõrgemal, kel pealegi on toiduained koormatud n.n. enamväärtusemaksuga, mis kahtlasele meenutab omaaegselt luksusemaksu. Söömine aga ei ole luksus ja mitmetes riikides aetakse hinnapolitiikat, mis soodustab igapäevast tarbijat — toitu ei koormata kõrgete maksudega ning kohaldatakse põllumajanduses n.n. madalate hindade poliitikat subventsioonidega põllumajandussaadustele. Ka Rootsis on tehtud ettepanekuid enamväärtusmaksu kõrvaldamiseks toiduainetelt, kahjuks küll kurtidele kõrvalde. Selle tõttu on oodata uut toiduainete hinnatõstmist uuel aastal, kuna vastavalt põllumajandusega sõlmitud lepingule tuleb ka nende elukalliduse tõusu kompenseerida saaduste eest paremini maksimisega. Ekspertide arvates tõusevad hinnad tuleval aastal veel üle 6 protsenti. Kerkib küsimus: kuidas reageerib tarbija? Hambaid ta varna ei saa riputada, ta peab sööma.

● **ÜHEST TV-PROGRAMMIST** selgus, et käesoleval aastal on Rootsis toiduainete tarbimine tugevalt tagasi lüüdnud. Ehkki nende kaupade osas, mis on hinnas enim tõusnud ja need on otsesed põllumajandussaadused, nagu liha, piimasaadused jne. Kerkib küsimus, kas see vähjakkäik ei jätku jätkuval hinnatõusul. Rahvas tõmbab püksirihma koomale ja hoiab kokku toidu arvel. Mis omakorda toob kaasa, et põllumajanduse sissetulekud vaatamata saaduste hindade parandamisele ikkagi ei tõuse või koguni vähenevad müügi ja kaubanduse vähenemise tagajärjel. Majandus on juba kord selline, et kui noka saad lahti, siis saba jääb kinni ja kui saba saad lahti, siis jääb noka kinni. See on juhtunud siitmaa põllumajanduspoliitika.

● **MIS ON HEAOLU?** See peaks olema hõlmama nii toitu kui tööstust. Praeguses arengus, kus sissetulekud inflatsiooniga kaupade hindadega ei suuda sammu pidada, püüa-

vad inimesed esmajoones kokku hoida kihu arvel, et näit, lubada omale autot, paati, suvitust jne., milliste võlgu paljud maksavad. Ja siis tekibki groteskne olukord, et madala tasemega alarenenud maaes mitmel pool inimene võib iga päev süüa liha, kuid ei saa unistadagi autost. Ühes artiklis toodi näiteks Poolat just selles punktis, milline idariikidest on suurim lihaproductsent ja erandlikult suudab ka oma rahvale seda kaupa anda, kuid kus valitseb kohutav puudus tööstuskaupadest, autodest rääkimata.

Igal juhul muutub heaolu poolitaks, kui inimesed on sunnitud söömist piirama ja ümber korraldama vähem proteiinirikaste toitude. Kartul, kaste, leib, puder... Rahvuskoode kohv on hinnatõusudes end suhteliselt hästi kilaarinud.

● **TÖÖSTUSMAAD ON TOIDUGA** rohkem hädas kui vähem arenenud põllumajandus-karjakasvatustamaad. Hispaania, Kreeka j.m. suvitusaladel, kus ka eestlased käivad, võib märgata toiduainete erilist odavust. Seevastu tõusevad hinnad peale Rootsi ka mujal tööstusriikides, nagu USA-s (3,5 protsenti), Prantsusmaal (6 prots.), Lääne-Saksamaal (6,1 prots.), Inglismaal (5,2 prots.), Hollandis (4,5 prots.), Taanis (5,6 protsenti), Norras (5,9 protsenti) jne. Mida suurem on elanike teenistus, seda kallim on nende toit. Mis puutub rootsis, siis tõusevad siin kõik tarbed ka väljaspool toiduainete sektorit, samuti teenused üldiselt jne.

KJ

Kohaliku elu

GÖTEBORG

Pensionäride jõuluühitus

Eesti pensionäride ühing Göteborgis korraldab oma liikmetele ja nende külastajatele jõulukoosviibimise Eesti Majas, Drottninggatan 27. See toimub 9. det. algusega kl. 14. Liikmetele osavõtt tasuta, külastajatele 15: isikult, Registr. kuni 7. det. A. Ojari, tel. 23 15 49 ja J. Henning, tel. 21 43 93. Kõik teretulemast.

LUND

Laste jõulupuu

Lundi ja Malmö eesti täienduskoolid ja Lundi mängurühm korraldavad ümbruskonna lastele jõulupuu pühapäeval, 17. det. kl. 14. Petersgardeni ruumides, teisel korrusel, Trollebergsg. 43. Eeskava täienduskoolide õpilastel ja mängurühmalastel. Eeskavale järgneb jõuluvana külastus ja kohvilaud. Kinkepakki hind 3,50. Pakkide soorijad palutakse registr. Anu Käärile, tel. 046 12 28 58. Pääsme hind 3.- ja koos kohvilauaga 7.-. Kõik kaasmaalased teretuhd jõuluühitule.

● Lõuna-Aafrika reisil saab New Yorki tagasi Liilia Corradi-Truu, kelle mees Mihkel Truu töötab Aafrika majandusteaduse professorina. Teekonnal külastast ta ka Brasiiliat ja Itaaliat.

● Marine Midland Bank saatis õigusteaduse Karl Pärli, kes on pangas osakonnajuhataja, eeltõid tegema pangas osakondade avamiseks Lääne-Ameerika maaes.

TEENINDUS JA KINDLUS. OSTKE KOHE!

Telefunken PALcolor 741 SEB
26-tummare med 110° bildrör. Driftsäker tack vare transistorisering. Och ljudet kommer direkt. Dynamisk fokusering ger skarp bild över hela rulan. Elektronisk kanalväljare. Praktiska skjutreglage. Valnöt, vit, jakaranda. Suverän färgåtergivning — fattas bara annatt! Det är ju Telefunken som utvecklat PAL färg-TV-systemet Europa gått in för!

Välkommen in!

LAEG TELEFUNKEN

3.995.-

normmalms radio & elvaruhus ab

Svandammsplan 2, Hågersten. Tel. 45 13 50

EESTLASTELE HINNAALANDUS, TERETULEMAST!

H.E.

● Suure hõbeaurahaga hinnati filatelistlikul näitusel Grandfordis, New Jersey osariigis Parfeni Valgemäe kogu "Estonia".

Enne jõulupühi, täpselt 19. detsembril, korraldavad kalevid traditsioonilise metsajõulupuu koos kakaojõuluga Kärslõ. Osavõtjatena loodame näha kõiki pealinna eesti skautlike noori.

TILLU

SVERIGE-EEC!

Sveriges förhandlingar med EEC avslutades i juli 1972, då regeringen undertecknade ett avtal om fri handel med EEC. Sverige har därmed sagt nej till medlemskap i EEC. Den svenska riksdagen tar i december i år ställning till detta avtal. Godkänner riksdagen frihandelsavtalet, träder det i kraft vid årsskiftet 1972/73.

Sverige har redan frihandel med EFTA-länderna

Sverige har redan fri handel för industrivaror — d.v.s. tullarna är avskaffade — med de länder i Europa som sedan 1960 deltar i EFTA-samarbetet. Det är förutom Sverige, Danmark, Finland, Island, Norge, Portugal, Schweiz, Storbritannien och Österrike. Av dessa kommer Danmark och Storbritannien att bli medlemmar i EEC från årsskiftet 1972/73. De lämnar samtidigt EFTA. Övriga EFTA-länder har träffat eller avser att träffa frihandelsavtal med EEC. EEC kommer efter årsskiftet att bestå av Belgien, Luxemburg, Nederländerna, Frankrike, Italien, Västtyskland samt Danmark, Storbritannien och Irland.

Sveriges avtal med EEC gäller frihandel med EEC

Godkänner Sveriges riksdag frihandelsavtalet med EEC innebär det att tullarna mellan Sverige och EEC försvinner.

Tullarna avvecklas stegvis under 5 år

Avtalet Sverige-EEC gäller i princip alla industrivaror. En del varor från livsmedelsindustrin ingår dock inte i avtalet. Första tullsänkningen sker den 1 april 1973. Året därpå sänks tullarna med en ny femtedel o.s.v. till den 1 juli 1977, då tullarna helt avskaffats.

Tullarna på papper avvecklas under 11 år, specialstål 7 år

Papper är ett undantag från 5-årsregeln — här sker tullavvecklingen under 11 år. Tullarna för specialstål, kullagerör och rostfria stålror avvecklas under 7 år.

Om 5 år är 85 % av den svenska industrivaruexporten till EEC-länderna tullfri, om 7 år 90 % och om 11 år 100 %.

Jordbruksvaror omfattas inte av frihandeln med EEC och berörs därför inte

Särskilt avtal för kol och stål — CECA-avtalet

CECA betyder Europeiska kol- och stålgemenskapen. Sveriges avtal med CECA gäller handeln med kol, järn, stål, malm och skrot. Detta avtal innehåller i stort sett samma bestämmelser som vårt avtal med EEC.

Avtalet omfattar inte...

Det svenska avtalet med EEC omfattar inte samarbete om socialpolitik, arbetsmarknadspolitik, regionalpolitik, näringspolitik, u-landsfrågor samt skatte- och kreditpolitik. Vi behåller den frihet vi nu har att bedriva den politik vi önskar.

Detta är information från Handelsdepartementet om huvuddragen i Sveriges frihandelsavtal med EEC. Vill du veta mer — om ursprungsregler, utvecklingsbarhet, konkurrensregler, regler för offentliga stödåtgärder etc. — sänd in kupongen så får Du kostnadsfritt en 36-sidig informationsbroschyr.

Till Handelsdepartementet
EEC-information, Fack 103 20 Stockholm 16

Namn

Adress

Önskas fler än ett exemplar ange antalet: ex.

De fullständiga avtalstexterna med protokoll och bilagor finns i en bok som heter "Sveriges avtal med EEC och CECA". Boken utges av Allmänna förlaget och kan köpas i bokhandeln.

Den svenska industrins konkurrenskraft förstärks

Genom frihandelsavtalet med EEC får den svenska exportindustrin tillgång till en tullfri marknad som omfattar nästan alla länder i Västeuropa — cirka 300 miljoner människor. Av Sveriges totala export säljs mer än 70 % — för ca 30 miljarder kr — på denna marknad.

Detta innebär att de svenska exportföretagens varor inte kommer att belastas med tull när de säljs till länderna inom detta frihandelsområde. Den EEC-tull som stegvis försvinner är i genomsnitt 9 % på tullbelagda varor. Den svenska industrins konkurrenskraft förstärks i EEC-länderna. De länder som inte har avtal med EEC får inte denna lättnad.

Avtalet ger exportindustrin större utvecklingsmöjligheter

Under den gångna 10-årsperioden, då industritullarna mellan EFTA-länderna avvecklats, har Sveriges export till EFTA-länderna mer än tredubblats. Utvidgningen av denna frihandel till att gälla även EEC ger exportindustrin större utvecklingsmöjligheter. Därmed skapas också förutsättningar för positiva effekter på sysselsättning och inkomstutveckling.

Exempel på EEC-tullar som försvinner: personbilar 11 %, lastbilar 22 %, bandspelare 8,5 %, TV-mottagare 14 %.

Ökad konkurrens från EEC-industrin

Industrivaror som importeras från EEC-länder till EFTA-länder slipper också tull. Hittills har förmånen att sälja tullfritt inom EFTA varit förbehållen svensk och övrig EFTA-industrin. Genom att även EEC-industrin får sälja tullfritt ökar konkurrensen på EFTA-marknaden.

Genom att industrivaror som importeras från EEC-länder till Sverige inte belastas med tull får den svenska industrin ökad konkurrens även på hemmamarknaden. De svenska tullar som försvinner för importen från EEC-länderna uppgår i genomsnitt till 7 % för tullbelagda varor.

Fortsatta förändringar inom vår industri

Genom att den svenska industrins konkurrensläge i EEC-länderna förbättras kommer svenska företag att kunna utöka produktionen. Den ökade konkurrensen på den svenska hemmamarknaden kan emellertid innebära svårigheter för vissa företag. Genom att svensk industri redan har ett lågt tullskydd, är den dock van att arbeta i hård internationell konkurrens.

Både för att kunna utnyttja fördelarna och för att möta den ökade konkurrensen krävs emellertid en aktiv arbetsmarknads- och näringspolitik.

Avtalet påverkar prisutvecklingen

Erfarenheterna från tullavvecklingen inom EFTA tyder på att tullsänkningar verkar pressande på priserna. Att industrivaror som importeras från EEC-länder slipper tull bör verka återhållande på pristegringarna för varor från EEC. Ökad konkurrens för den svenska hemmamarknadsindustrin verkar i samma riktning.

Exempel på svenska tullar som försvinner: personbilar 10 %, lastbilar 15 %, bandspelare 8 %, TV-mottagare 11 %.

Alla önskemål är inte tillgodosedda

Frihandelsavtalet är ett resultat av långa förhandlingar. Båda parter har fått kompromissa. Alla svenska önskemål har inte kunnat tillgodoses. Bl.a. har de s.k. ursprungsreglerna blivit krångliga. Förändring av dessa kan genomföras efter överenskommelse.

Sverige och EEC har enats om en procedur för hur samarbetet ska kunna utvecklas efter det att avtalet trätt ikraft. Om båda parter är överens kan frågor som miljövärd, forskning tas upp till diskussion.

Väsimatult on hommikust õhtuni Eesti Maja külaliste teenistuses perenaine pr. Milla Pärtma (EPL-foto LEPPER)

Stockholmi Eesti Maja kasutamine rekordiliselt elav

Sügispoolaasta jooksul toimunud tegevusest Eesti Majas on nüüd võimalik anda lihtselt ülevaadet. Eesti ühiskond arvab, et suurenenud peale teisel korral asutuse ruumide korda seadmist. Sinna on juba kolnud Eesti Komitee koos Rahvusfondi ja Eesti Abiga, Balti Humanistlik ühing ja üliõpilasseltsid Põhjala, Liivika ja Raimla. Korp! Filiae Patriae eeskoostööd on varsti valmis ning jaanuaris loodab lasteada oma nimesse ruumidesse kolida. Stockholmis EELK ja konsistoorium on kolnud esimeselt korralt avaramatesse ruumidesse teisel.

Tegevus seltskondlikes ruumides on kevadperioodiga võrreldes palju elavam olnud, sest aktiivsem tervet Eesti Maja pikas ajaloos. Osavõtt on elav mitte ainult planeeritud pidudest ja kokkutulekustest vaid ruumistavalt paljud on avastanud ka kohvikul kui kohtumise- ja puhkekoha tassi kohvi juures. Publikut koondavad ettevõtteid on olnud palju ja vägagi mitmekesist laadi. Näitena hulga seast võiks tuua REE naisringi korraldusel toimunud meenakat moenäitus, Kassari juubelpidu ja hiidlasteläinaste pidu — kõik üle 100 külalisega, publikurohket küsimusvõistlust-viktoriini, juubeliõhtuid kirjanik Karl Ristikivi ja kunstnik Juhan-Nõmmiku austamiseks. Eriti rõõmustavana võib vaadata noorte kunstnäitust, mis koondas hulga andekaid noori ja mille avamiseks järgnes rõõmus koosviibimine, kus kindlasti suuri mmmajas nähtud noortelühk koos oli.

Noorte külalastajate arv on tunduvalt suurenenud ja neid on tihti näha väikeses või suuremates gruppides diskuteerimas tassi kohvi või klaasi õlle juures. Positiivseim nähe Eesti Maja arengus, et noored on sinna tee leidnud.

On loomulik, et Eesti Maja õhkkond on väga olnen perenaise isikust ja tööpanusest. Siin on Eesti Maja aprillil lõpust saadik toimiv perenaine pr. M. Pärtma toredad tööd teinud ja palju külaliste heaoluks andnud. Ohtu Eesti Maja külalastes vabadad kõigepealt hilist tülid, kuid perenaine ütleb endamõistetavusega, et tema tööneg ka küllalt normaalsetel päevadel harva enne 22–23.30 lõpeb. Kui siis kuulad, et perenaine on telefoni juures kella 9 paliku vajalikkude tellimiste tegemiseks, et eesti publik hakkab helistama kella 10 paliku ja et eine normaalne päeval 15–20 inimesele kell 11.30 valmis peab olema, lõuna aga kell

16.30, et vahepeal kohvik publikule avatud on ja et samal ajal peab ka kõik pidude ettevalmistused tegema mitte eriti olstarbekas köögis, siis hakkad mõistama millise prestasiooni perenaine iga päev hakkama saab, eriti kui ta samal ajal suudab luua sõbralikkude meeleolu töökoormast hoolimata. Tõik, millele viist väga vähesed külalastajad oskavad mõelda. Eelduseks sellise töö tegemisel ütleb pr. Pärtma olevat raudse tervise ja raudse kannatuse. Juurde peab lisama võimet ja tahet end nii identifitseerida Eesti Maja heaoluga, et pea täiesti saab loobuda isiklikust eraelust.

Huvitav on, et perenaine, kelle head kööki mitte ainult Eesti Maja nüüdsed külalastajad vaid ka eesti lapsed Gotlandi suvekodus üle kümne aasta tnuvad, on ka suurepärase käsitöömeister- ja õpetaja, olles instruktoria töötanud näiteks ABR ja Medborgarskola juures. Müüdi on ta oma pingelise töö kõrval aega leidnud eesti naistele pilutuskursust anda, Vesteldes nimetab ta filotehnikat, nipisipitsi, ja pildikudet (flamsk värvad) võimalikkude kursuainetena, kui eestlastel huvi oleks ja kui hinnatud ja tubli perenaise enesetäi jõudu ja huvi Eesti Maja jaoks edasi jätkub.

Üritustest, mis Eesti Majas tulemas võib nimetada 9. detsembril Scatla-teatri ruumides toimuvat värvilfimi näitamis suvistest Eesti Päevadest, mis toimub kahes seansis ja millele järgneb koosviibimine Eesti Majas.

Paljud on avaldanud huvi uue aasta piduliku vastuvõtu vastu Eesti Majas ja küsimus on tõsisel kaalumisel. Sel õhtul on personali-küsimus eriti kaaluv, kuna valitsevad palganõuded teksid õhtu kaaliks. Elukallidus kõigil aladel ei saa märkamatu Eesti Majast möödu-da.

Lõpetame nimetades Eesti Maja lahtioleku aegu, mida palume aktsepteerida: esmaspäevast reedeni 11.30–14.00 ja 15.00–19.00, laupäeviti 14.00–17.00. Teretulemast!

• Stockholmis sündis Maie (n-na Siplane) ja Larsenit Olssonile tütar.

Miks lahkuvad soomlased heaolumaalt Rootsisist?

Miks soomlased lahkuvad Rootsisist? Seda küsimust on varem käsitlenud Rootsis ilmuv "Suomalaisten Uutislehti" (nr 17/1972). Sama teemat kordab äsjalunud ajakiri "Karjalan Heimo" nr 9–10 (mille kaanepildiks on "Eesti tänapäeva rahvuskangelase" Gustav Ernesaksa foto).

— Soomlaste tagasitulek kodumaale jätkub endises taktis, kirjutab "Karjalan Heimo". Selle ümber ei löda lörm ega peeta ka lahkumispidusid. Pereisa astub vaikelt kodumaa pinnale, korraldab töö- ja elukohanda. Nõnda on asi korras ja lausa rõõmuga hakatakse pakkima Soome-sõiduks.

— Kes siis tulevad kodumaale? Kas kohanematud või need, kellele alati ebaõnnestub? Selliste rahutute hingede tagasitulek ei ärata mingit tähelepanu. Seda võetakse kui loomulikku nähtust. Aga teistigi on siis, kui Rootsis astaid elanud ja majanduslikult kindlustunud inimesed tõstavad TV-aparaadid, külmutuskapid, külmumuskapid, pörandavaibad ja muud heaolu-tunnused kolimussõidukile, viipavad kinnastatud käega heale, moodsale elukorterile ja sõidavad oma autoga lähtesadamasse. Küsimuses on tõeline naasmine kodumaale.

— Miks minnakse tagasi? Sellele võiks vastata peaaegu "Mustlasku" sõnadega: "...kui vaid vabana saaks olla mä. See rahvusvahelisel kuulus heaolumaale on ülimalt bürookraatlik, võimuvadine. Käsiud ja seadused määravad peaaegu iga sammu hallist hauani isegi veel pärast surmu. Ametivõimudel on õigus sekkuada perekondlikku elu, võtta tühistel põhjustel lapsed vanemalt, pista — pillikult ütlede — sõrm igaühke keedupotti. Soomlane ei ole selhse hooldamisega harjunud.

— Paarkümmend kilomeetrit Stockholmist asus soome perekond, kes oli pääsenud n.ä. haljale oksale. Juba 10 aastat tagasi olid nad ostmud endile HSE-lt 10.000 krooni eest "asumisõiguse". Tollal oli see veel suu raha. Olid ostmud ka 10 lühedalt krundi, kuhu kavasiesid ehitada oma maja. Kõik oli hästi. Majanduslik olukord oli esmaklassiline. Võinuks arvata, et nad on kõigiti rahul. Aga ei olnud. — "Me ei suuda enam!" Nad ei oska ütelda, miks nad ei suuda. Majanduslik olukord on jätkuvalt hea, aga mingi tühimustunne sunnib neid lahkuma.

— Üks pere teise järele kaob Rootsi naapinnalt, kirjutab "Suomalaisten Uutislehti". Post tagastab meile lehed, millelede on kirjutatud väike märkus: Avlyttad till Finland — kolitud Soome...

Soomlaste tagasimine Rootsis oma kodumaale saab eriti mõistatavaks romaani kaudu, mille autoriks on Hannu Ylitola. Romaani pealkirjaks on "Finnjavel". Tõlke soome keelest rootsist keelde on sooritanud Jens Hildén. Romaan käsitleb soome tööliste-elu Rootsis, mis on "hall ja troostitu, kultuurivaene ja rapa jooksnu".

Teost retsenseerib ja kommenteerib Dan von Weissenberg, kes on ka ise soomlane, 21. novembril Göteborgs-Tidningenis. Ta ütleb: "Me olime sliia sündmest teretunud, aga nüüd ei ole me enam hästinahtlud. Me võtame ju leiva rootsi töölistelt." Ta lisab tühtlasi, et soome tööline vallandatakse poliitilistel põhjustel.

— Meid on siin umbes paarsada tuhat, enamik töölistel, kirjutab Dan v. Weissenberg. Meie maksudest töötab pool kommunaalaperaati Borås, Viskaforsis, Olofströmis. Maksame haigusravi, koolid, sotsiaalhoolduse, kommunaalpampide palged. Tasume maksud ametihingule, kes pole meid kunagi siia tahtnud, isearanis mitte praegu.

— Me olime 10 aasta jooksul teeninud 120 miljardit siinsel maal. Sellest olime poole tasunud riigimaksudeks. Mis ettevõtjad ja ühiskond meie pealt on teeninud, ei oska ma välja arvutada. Mis me olime selle eest saanud?

Ja muidugi, töigid kommunaal-kontoris ja pastoriid, kes on saadetud siia meie kodumaalt. Enamikul meist ei ole hääleõigust ei kommunaal-ega riigipäeva-valimistel. Me elame kindlustuses. Meid saadetakse tagasi niipea, kui seda üngib halvenev olukord tööturul.

Dan von Weissenberg lisab irooniliselt:

— Meie tekitame rahutusemomente tööpaikadel: joome, ähvardame pussidega, kaaperdame lennukid ja jookseme sotsiaalustute vahet. Meid vallandatakse poliitilistel põhjustel töökohtadelt. Viimati juhtus see Göta-verkenis, kui löödi pungi ja saadeti koju pool tosinat minu kaasmaalast... Paljud vaikivad ja kannatavad, lasevad endid transportida nagu kariloomi ühest kohast teise... Modellik on: kummardu, täna, võta vastu, vaiki ja sõida koju!... Vastustus selles arengus lasub samahästi valitsevas "töölis"-partei kui töandjate käes...

Hannu Ylitola (on ka ise tööline) romaanis pole midagi revolutsioneerivat. Ta kirjutab hallist ja troostitust argipäevast, kultuurikehvusest, ebakindlast elust, kus valguspunktidiks on pilka, joomine töökaaslastega ja puhkus. Kaamatu lõpp on iseloomulik: peategelane, 22-aastane Raimo, loirab purjusolekus, rahata, üle Alvsborgi silla üürruumi ja konveieri juure Volvos. Ölg valutab sõidumaale.

mõtetust kumminuia-töögist soomlaste tantsuõhtul Kortedalas. Tükitoovõib-olla ei õnnestu homme. Pere-kond Soomes vajab raha...

— "Finnjavel" on ajalooline romaani, mis käsitleb aega ühest palgapäevast teiseni. (EPL/MR).

Uus jaapani sõdur leiti Bali saarel

JAKART — Bali saarelt džunglikülast leiti mees, kes ütles, et ta on endine Teise maailmasõja aegne jaapani sõdur ning palub ametivõimudel teda tagasi saatma kodumaale.

Ta ütles, et on 47. a. vana, ta nimi on Furtiyama ning ta on elanud üle 30 aasta väikeses indoneesia külas, kus indoneeslased teda on kohelnud nagu omasugust. Kogu selle aja jooksul ei ole mees aga ametivõimudega mingit kontakti otnud, et kodumaale pääseda.

Viimastel ajal on leitud kunagistes Vaitke ookeani võitluspiirkondades mitmeid jaapani sõdureid, kelledest mõned kunagi polnud kuulnud, et sõda on lõppenud.

LUXOR

..då är den bra!

3.995:-

— ett säkert köp: Ni får en TV som intensivtestats under lång tid, 110° bildrör med bildformat 3:4, elektronisk kanalväljare, fullautomatik, dubbla Luxor Briljanthöglare och fondljus. Teak, valnöt, jakaranda eller vitlack. 1 års helgaranti och 3 års bildrörsgaranti.

normalms radio & elvaruhus ab

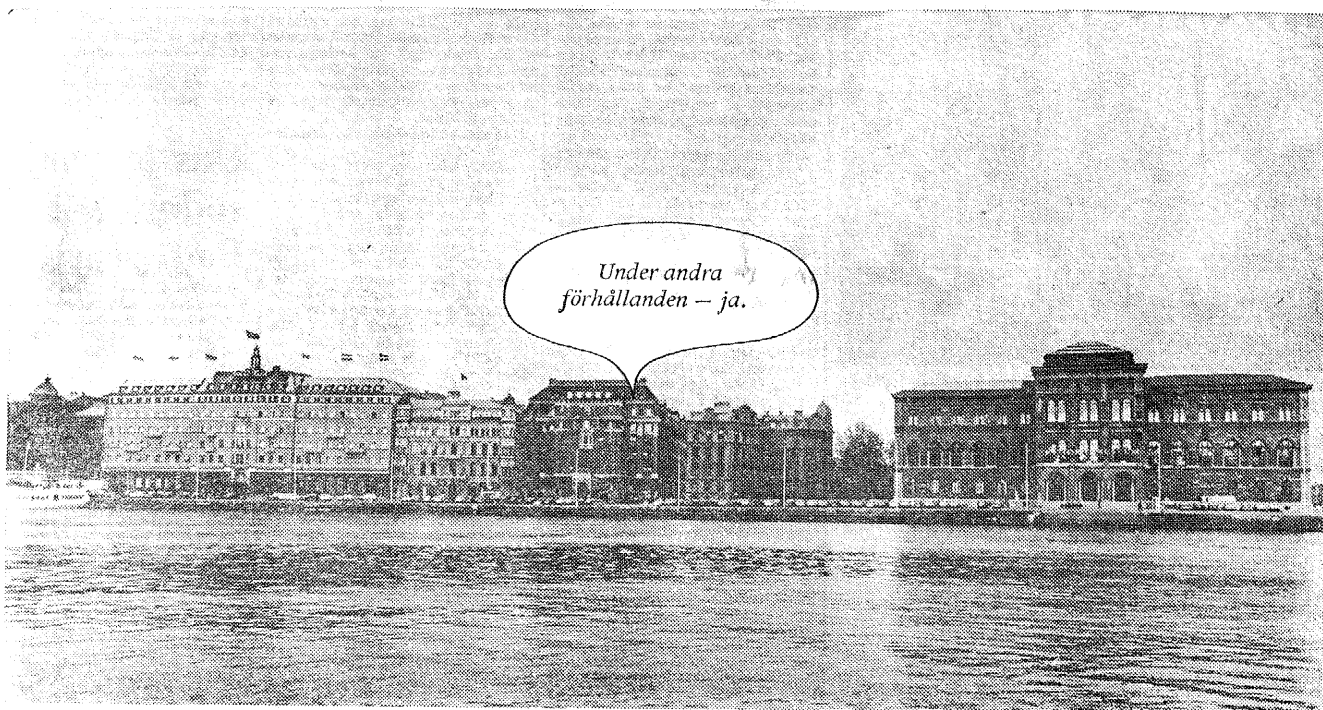

Svandammsplan 2, Hägersten. Tel. 45 13 50

EESTLASTELE HINNAALANDUS. TERETULEMAST!

Külastage
EESTI MAJA
WALLING. 34-1

Vad säger SAF mer än nej?

I de stora avtalsmatcherna mellan löntagare och arbetsgivare är vi de som brukar kallas "dom".

När din löntagarorganisation driver på, är det vi som stretar emot. Vi står som den ständige motparten.

Vi på SAF är de som säger nej.

Men nu är livet på arbetsmarknaden inte bara stora och dramatiska avtalsomgångar. Bakom de "nej" som basunerar ut finns naturligtvis både fakta och tankegångar som inte alltid kommer fram i debatten.

Ett informationshäfte. Läs det!

Med det vill vi på SAF förmedla hur näringslivet ser på den ekonomiska och politiska utvecklingen och möjligheterna att fullgöra sin uppgift i samhället.

"Det är bara god lönsamhet som kan ge full sysselsättning." Det har vi inte idag. Vad som behövs är en allmän ekonomisk tillväxt och framtidstro. Det skulle vi kunna få genom att staten avstår från att höja löneskatten och låter bli att ta ut större ATP-avgifter än vad som behövs för att trygga pensionerna.

"Löne- och pris-spiralen måste brytas." Lönesökningar som inte får täckning i ökad produktion resulterar bara i höjda priser. Eller i att lönsamheten försvinner för företagen och jobben för de anställda. I en attitydundersökning (som redovisas i häftet) får tanken på prisstopp och ingen allmän lönehöjning ett massivt stöd från såväl "borgerliga" som "socialister".

"Våra utlandskonkurrerande företag måste bestämma takten i löneutvecklingen." Och man ska minnas att vi här konkurrens från utlandet även på vår hemmamarknad. Blir den svenska varan för dyr så köper man en som tillverkas billigare någon annanstans.

"Det måste löna sig att arbeta." Det är ett argument för lägre skatter. Men också när det gäller lönesättningen. Ska vi känna

oss rättvist behandlade så vill vi ha ersättning som står i proportion till våra insatser.

"Medinflytande ger bättre företag." Framgångsrika företag bygger på medarbetare som är engagerade i sitt arbete och ges möjlighet att ta ansvar. Ytterst är det dock företagsledarens uppgift att leda företaget.

Sommarfärs attitydundersökning.

I häftet "Varför ska näringslivet informera?" redovisas också en Sifo-undersökning bland 1.200 svenskar. Den visar en hel del intressanta och kanske oväntade resultat.

Häftet ingår i en informationsserie som ger fakta och synpunkter på arbetsliv och ekonomi.

Det gäller frågor som angår var och en.

Ca 1,3 miljoner människor här i landet är anställda i de 24.000 företag inom industri, handel och service som företräds av SAF.

Ja, sänd mig utan kostnad de häften jag kryssat för.

☐ "Varför ska näringslivet informera?"

☐ "Vart tog pengarna vägen?"

Namn _____

Adress _____

Postnr/adress _____

(ED 2.12.)

Frankeras
ej
SAF
betalar
portot.

Svenska
Arbetsgivareföreningen
Trycksaks expeditionen
Box 16 120
10323 STOCKHOLM 16

Svarsförsändelse
Kontonummer 7000
10320 STOCKHOLM 16

Briti ajakiri külastas Balti riikide esindusi

LONDON (EH) — Balti riikide saatkonnad äratavad hooi inglise ajakirjanduse tähelepanu. Nii ilmus populaarses nädalajärgis "Week-end" järjekordne piltidega illustreeritud kirjutus kolmest Balti vabariigi saatkonnast Londonis. Eesti Saatkonnast on toodud 82 a. vana August Bergmani pilt, saatkonna vastuvõturuumis istudes ja ka foto Eesti saatkonna välisloonest.

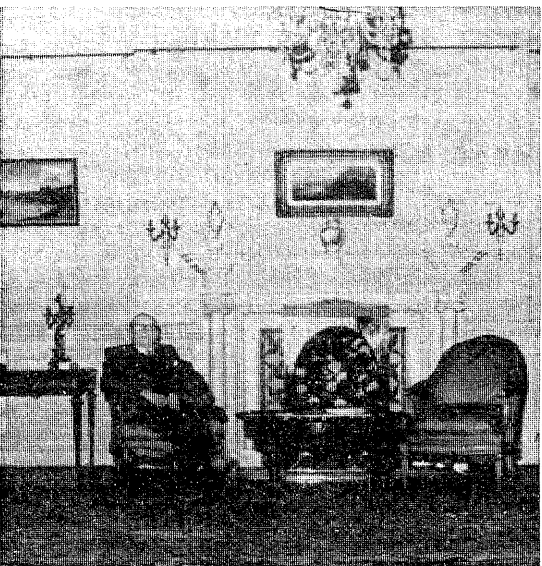
Kirjutuses on mõningaid ebatäpsusi. Oeldakse näiteks, et "Venemaa annukiteeris Balti riigid 1942.a.". Ajakiri kirjutab, et Eesti Saatkonnas hr. Bergman, endine tsaarri Venemaa ohvitser, on ajutine diplomaat, püüdes esindada umbes 6000 eestlaste huve Inglismaal. Õnnetus tabas Eesti saatkonda hiljuti kaks korda järjest. Saadik A. Torma suri a. 1971 märtsis südamerabanduse, juhatades Eesti Naiskoori harjutust. (Tegelikult tabas A. Torma sümptomabanduse Naiskoori juhatades E. V. aastapäeva aktusel 1971 a.). Tema järglaseks sai E.V. Saatkonna nõunik E. Serepera (peab muidugi olema E. Serepera), kes sai chargé d'Affaires'ks, aga suri kaks kuud hiljem.

Edasi kirjutatakse: "Nüüd hr. Bergmanil 30-ne ruumilises Georgia stiilis majas on probleem". Ainult kuningas või president saab määrata

saadik A. Torma järglase", ta seletab, "aga meil eestlastel pole kumbagi. Ma ei tea mis meist saab. Polnud kunagi kavatsust, et mina üle võtan. Hr. Serepera oli palju noorem ja ma ei ole kunagi olnud diplomaat. Ma olin riigiametnik".

Eesti Saatkonna kohta öeldakse veel, et seal harjutab Naiskoor ning kord aastas ta saavutab oma kunagise hiilguse, kui pühitseb Eesti Vabariigi aastapäeva. "Viimati oli meil 500 külalist — inglise ja USA sõpru kui ka eksilisi asuvaid. Ma pean seda ka tuleval aastal pühitsema, oleks kena", ütleb hr. Bergman.

Märgitakse, veel, et saatkond peetakse üal Ameerikast tulevast fondi, mis koosneb rahast, mida Balti riikide valitsused paigutasid ülemerele enne 1939 a. Ka rikaste pagulaste poolt olevat saatkondade toetamisfond.

Eesti saatkonnast on tehtud ülalolev interjöörpilt saatkonna juhi August Bergmaniga tugitoolis.

RAAMATURIIVUL

JULGESTUSKONVERENTSI BROSHÜÜR

See ingliskeelne põhiteos, mida levitatakse kõigis julgestuskonverentsi aktsioonides käesoleval ja järgmistel aastatel kannab pealkirja: The Baltic States 1940–1972. Documentary Background and survey of Developments presented to the European Security and Cooperation Conference. Broshüür on 120 lk. Selle esimese osa 40 lk. käsitleb Balti riikide okupeerimise käiku ja toob ära kõik vajalikud faktid ja dokumendid, samuti loetledes ka kõik N. Liidu poolt rikutud lepingud ja tuues olulisemad punktid neist.

Järgnevad 80 lk. käsitlevad olukorda ja sündmusi Balti riikides möödunud 32 aasta kestel. Siin käsitletakse kollektiveerimise ja venemaise probleemide ja ülevaade lõpeb praegu toimuva vastupanuliikumise kirjeldamisega Eestis, Lätis ja Leedus. Lisatud ka Balti riikide käsitleva kirjanduse loetelu.

Teos on mõeldud peamiselt uuele

pealekasvanud poliitikute ja diplomaatide generatsioonile, kelle teadmised Balti riikide anastamise faktidest ja olukorrast on väga puudulikud. Teos on koostatud ka Saksa ja Inglise välisministeeriumidest saadud soovide ja soovitusete kohaselt. Eriti väärtuslikud on siin olnud Prantsmaa välisministri Robert Schumanni soovitus, kui tal hiljuti oli pikem kõnelus Balti Komitee liikme prof. Hoffmanniga Pariisis seoses kaardetatavate Balti aktsioonidega.

Prantsuse välisminister rõhutas, et objektiveeriv informatsioonimaterjal levitamine julgestuskonverentsi perioodil Balti riikide kohta on väga oluline. Sama selsukohta on avaldanud ka Kanada välisminister Michell Sharp, kes samuti on soovitanud Balti organisatsioonidel teostada kogu vaba maailma haaravat ulatuslikku selgitusaktiooni.

Broshüüri hinnaks on Kr. 20:- (dollarit). Tellida võib: Balti Komitee, Box 16 042 103 21 Stockholm 16, Postigiro 60 75 60 — 0.

Filmi autor Elmar Epner tegutses filmi alal professionaalselt USA-s.

Suur piibel õnnistati

TORONTO (EPL) — Pühipühul, 19. novembril toimus Toronto Peetri kirikus äisa Orto kirjalustel ilmunud Suure Piibli pidulik õnnistamine õpetajate Oskar Puhmi ja Bruno Ederma poolt.

Piduliku jumalateenistuse algul toodi suurekauline Piibel kuue rahvarilides leirilapse poolt altari ette, misjärel õpet. O. Puhma avaldes kirjutaja A. Laurile tänu, et tema suure hoole viljana on pagulastele saanud uue pidulikus kudes Piibli. Päevakohase jutluse pidas õpet. B. Ederma, meenutades selles 1940 sündmusi Eestis, kus piibi hävitamine toimus avalikult Tallinnas Vabadusväljakul.

Nagu kirjutaja Andres Laur ütleb, toimub Suure Piibli õnnistamine ka teistes maades, kusjuures Rootsis on õnnistajaks peapiiskop Konrad Vehm.

Kanadas on olnud Suure Piibli ettevalmistajad eriti palju — ühes koguses näit. olid pooled liikmed tellijateks.

Mis puutub tellijatesse Rootsis, siis on Suur Piibel nendele teel ja kõik peaksid selle kätte saama veel enne jõule.

Tiiger lahti

Ringhäälingu erakorraline saade teatab, et Metropoliitani tsirkuse areenil põgenes maailma kuulsaim ja kardetavaim tiiger Rata-puri Kii. Kõiki tänavoliiklajaid hoiatatakse ja manitseatakse ettevaatusele.

Kuidas see juhtus ja kuidas lugu jätkub, saab näha Ao Vaksi näidendis "Unenägu", mis tuleb esietendusele Stockholmis Eesti Algkooli jõulupool pühapäeval, 10. detsembril kell 14 Skanstulli gümnaasiumi ruumides, Bohusgatan 26.

Näidendis on kaastegevad peale peale kooli oma ansambli Ilmar Loo-rand, Uno Tõnissoo, Siiri Kuldkepp. Dekoratsioonid Roman Väilit koostanud O. Vaks, heli- ja muusika Madis Gering.

Pääsmed: eelkooliealistele vaba, õppipäeva noorsoole kr 2:-, täiskasvanuile kr 10:-.

Jõulukotikesi saab tellida Algkooli kantsleisest, Brunnsgatan 11, tel. 10 64 26 hiljemalt 6. dets. Hind kr 6:-. Teretulemast kõigile!

USA esindaja UNO-s esitas ettepaneku vähendada Ühendriikide osamaksu organisatsioonil üllapidamisel seniselt 31,2-lt protsendilt 25 protsendile. N. Liidu esindaja vaidles ettepanekule ägedalt vastu.

Pepsi-Cola tuleb valmistamisel N. Liidus vastava kokkuleppe alusel ameerika firma ja venelaste vahel. Vastutasuks peab Pepsi-Cola hakkama USA turul levitama vene vodka, grusisia vahuvini ja grusisia konjaki.

Veel üks HEA FILM EESTI PÄEVADEST

TORONTO (EPL) — Toronto Eesti Majas toimunud USA eesti filmimehe Elmar Epneri filmiõhtust selgus, et peale Kanada TV poolt vändatud värvifilmi on ka Epner vändanud kõrgekvaliteedilise värvifilmi Eesti Päevade, mis otse eestlaste seiskohast valmistatuna on märksa mitmekülgsemgi ja ülevaatlitumgi kui CBC-film. Epner näitas m.h. sisesehutatavalt ka 1938-aasta mustvalget filmi viimast iseseisvusarengest laulupeost. Etendusel, kuhu kogunes 500 inimest, viibis ka paarkümme inimest, kes 1938 a. laulupeol kaasa laulsid.

Lisafilmidena näitas Epner m.h. ka filmi Leida Leemsi võitlejate esinemist Rootsis. Vana laulupeo-filmi näitamine aga tõi paljudele otse pisarad silma.

Elmar Epneri Eesti Päevade film on varustatud sõnaliselt ja muusikaliselt saatega. Selle uudisfilmi mõjulepääs oli eeskätt tingitud paljudele detallvõtetest ja rahvuslikust meeleolust.

Samaaegselt esineb filmis terve rida võtteid, millelised CBC filmis üldse ei esine, nagu jumalateenistused, mitmesugused kongressid ja kokkutulekud, Seodriidu teatrietendus, raamatua ja teised näitused jne.jne. Oli meeldiv ja elamusrikas näha Toronto Eesti Majas toimunud pidustuste avamist, nagu oli seda seegi, et filmimees viis vaatajad Jõeäärle eesti laste suvekodusse jn.

Kui varajasema ÜEP filmi puhul on räägitud palju "valguse puudumisest" laulupeo ja valguspeo filmimisel, siis tõendas E. Epner oma filmiga, et eesti filmimees saab ilma amlukugi valguseadeldisega head filmi vändada. Selles mõttes on eestlaskonnale üle maailma põhjust headmeelt tunda, et E. Epneri kaamera kaudu on ka ÜEP kõrgpunktid rahvataatjate ja võitlejate esinemise näol valguspeol tulevastele põlvkondadele igavseks jäädvastatud. Kuid liaks eelpoolsele väärirb E. Epneri filmiõhtu tõi tunnustust ka selle poolest, et pidupäevad filmis pole "kahe silma vahalet" jäänud meie pidustustel esinenud üldtuntud tegelased ja juhtivad jõud, nagu peakonsul E. Jaakson, peapiiskop K. Vehm, peamkite esimees R. Kreem, kõik teiste maade eesti rahvusgruppide juhid jpt.

Omaette peatikk E. Epneri filmis on ÜEP reageerik ja vabaduse nõudlus Toronto raekoja ees, mida on filmitud elamust tekitavalt ja

hingestatult. Rahvuslippude rohkus ja nende uljas kehvimine rongkäigus ja sõdalinnas rackoja ees, samuti rivistumise rakkäiguks, rahvariete pidulikkus ja samaaegselt piisidatfide esitamine vähivõtetes on E. Epneri kaamera kaudu muudetud otsekuul elavaks sõnaks, mis peaks aastakümneid meie järelelulejale kõnelema eestlaste suurpüüdistust ja nende mitmekülgsest.

Võrreldes E. Epneri filmi varem nähtud CBC filmiga on need kumbki eneseette erinevate väärtustega, kusjuures CBC filmiski on rohkelt tunnusväärsust, mida Epneri film kohati kahjuks ei paku. Kasvõi näiteks momentid vabadusnõudlusest, kus 15 tuhat kätt püsti tõsteti töötusemärgina. Kuid arvestades üksikisiku ja riikliku suureteotvõtte võimaluste ja ka kaamerate rohkusega, tuleb E. Epneri filmi pidada momendikohaseks suursaavutuseks, sedaanam, et filmi esitamine toimus hästi komenteerimisega ja helitausta põhjal, mis andis filmist tõeliku EP-de elamuse.

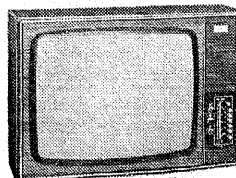
Saatjaks kuulsusele

NEW YORK (EPL) — Ameerika praegusaja nimekamaid viiulivirtuoose Jesse Ceci on valinud omale klavirisaatjaks eestlanna Maaja Duesbergi, Rudolf Tobiasi tütre tütre.

Ceci, kes on esinenud rahvusvahelisel, esitas oma äsjaenal New Yorgi kontserdil ka eesti helilooja Kaljo Raidi 1947 aastal kirjutatud "Kontserpala viiulile", mida talle saatja oli tutvustanud.

24" svart/vit TV, modell 3543

En verkligt prisvärd TV med oöm, tälrig lida i specialpläst med träimitation. Allbandkanalväljare för 6 förinställbara program och framsträckt högtalare. Finns i teak, palisander och valnötfinish. Kom in och se den hos oss och hämta Ferguson-katalogen, 32 sidor i färg.

995:-

normalms radio
& elvaruhus ab

Svandammsplan 2, Hågersten. Tel. 45 13 50

EESTLASTELE HINNAALANDUS
TERETULEMAST

Miks idariigid olid rahul USA presidendivalimistega

Kuigi Moskvil ja Pekingil näeb olevat lahkarmamisi paljudes küsimustes, talitasid nad ühesuguselt ameerika valimisvõitluse kestel president Nixon'i ja senaator McGovern'i vahel. Nii Nõukogude Liidu kui Puna-Hiina juhtkonnad olid silmapaistvalt tagasihoidlikud oma kommentaaridega. Kumma võitu tegelikult sooviti ühel või teisel pool, hakkas selguma alles pärast valimiskäigu ametlikku lõppu.

Algust sellega tegi Puna-Hiina välisjuht Tshu En-lai, kui ta mõni päev hiljem ajas juttu ajakirjanike delegatsiooniga Põhja-Euroopast. Ta seletas, et Nixon'i valimisvõit võivad pidada heaks uudiseks Hiinale. Niimelt seepärast, et Nixon on mänginud suurt rolli suhete parandamisel Ühendriikide ja Hiina vahel.

Niivisi on jõutud selleni, mille ümber on 16 aasta jooksul peetud läbirääkimisi mõlona maa suursaadikute vahel Varssavis. Aga mida on nüüd edasi oodata? Tshu En-lai arvas, et tõelisi läbirääkimisi USA-Hiina suhetes võib ette näha tuleval 1973. aastal, nagu Nixon hiljuti ennustas. Seejuures olenevat aga palju sellest, mida Nixon tee bivahepeel rahu heaks Vietnamis, arvas Tshu En-lai.

Kuidas Moskvast hinnati Nixon'i valimisvõitu, selgus Kremli peamehe Brezhnevi kõnest, mille ta pi-

das bulgaaria parteidelegatsiooni külas käigu puhul novembri teise nädala lõpul.

Brezhnev seletas, et ameerika presidendivalimiste tulemus on tugevdamud võimalusi rahu kindlustamiseks maailmas. Selle kasuks kõnlevat need suurend muudatused parema poole, mis tänavu on leidnud aset suhtlemises N. Liidu ja Ühendriikide vahel seoses president Nixon'i ametliku külas käiguga Moskvasse mõeldud mais.

Brezhnev kommenteeris väga positiivselt ka äsjust ameerika valimiskampaaniat kui niisugust. Ta leidis, et erinevalt kakskümmend viis aastat kestnud külma sõja aegsetest loosungitest on USA viimast valimiskampaaniat peamiselt iseloomustanud apellid rahutuuleva, realistliku välispoliitika ajamise kasuks.

"Meie arvates on valimistulemus suureks toeks just niisugusele poliitikale", seletas Brezhnev. "Omal poolt oleme me valmis jätkama juba käigu saanud nõukogude-ameerika suhete parandamist."

Nagu Tshu En-lai, nõnda ei saanud ka Brezhnev jätta puudutamata Vietnam'i küsimust. Ta rõhutas oma kõnes, et nüüd olevat ameeriklastel aega kõrvaldada tõkked, mis nad ise on püstitanud, ning alla kirjutada rahulepingule Vietnamis niipea kui võimalik. Oma üleskutses Ühendriikidele tasakaalustas aga Brezhnev teisest küljest paljude kiidusõnade avaldamisega ameeriklastele seoses paranenud suhtlemisega mõlemate maade vahel.

Nõnda jäi Brezhnevi kõnest kokku võttes muljet, et Vietnam on ainult üheks küsimuseks paljude teiste hulgas läbikäimisel USA ja N. Liidu kui suurriikide vahel. Brezhnevi ütleb end olevat rahul Nixon'i "realistliku poliitikaga" ja ei tee seepärast ka Vietnamist mingit erilist tähtsusi.

Nõukogude rahulolu ameerika presidendivalimiste käiguga peaks olema seda arusaadavam, et Moskva tingimusteta abiandmine Põhja-Vietnamile hakkas tunduvalt kahaneb juba tänavu mai algul, enne president Nixon'i külas käiku Moskvasse.

Kui Ühendriigid siis mineerisid Põ-

hja-Vietnami sadamad, vastas Kremli deklaratsiooniga, milles mineerimised hukka mõisteti põhjendusega, et niivõisi rikub USA rahvusvahelise õiguse norme vaba meresõidu ja kaubavahetuse aladel. Deklaratsiooni üldtoon oli siiski niivõrd tagasihoidlik, et sellest polnud raske järeldada teha.

Kremli andis selgesti mõista, et Vietnam'i küsimus ei võinud iseenestast segada kavatsatud tippkohtamiste toimetulekut. Tippkohtamine ise ja kõik selle kestel allkirjutatud dokumendid kinnitasid liigsest, et Kremli seisukohast oli Vietnam langemine kõrvaliste küsimuste hulka. Kremli oli rohkem huvitatud kokkuleppest koostöö korraldamiseks Ühendriikidega.

Brezhnevi kõne oli palju pikem kui Tshu En-lai oma, aga mõlemate pooltoon oli ühesugune: rahulolu Nixon'i valimisvõiduga USA presidendil kohale järgnevaiks neljaks aastaks. Kahe kommunistliku suurriigi üksteisel selles küsimuses võib tunduvalt pahandusena, sest Ida rahulolu tõstab loomulikult küsimuse, kas see ei tähenda suurenevat hädaohtu Läänele.

A.K.

Eesti Kultuuri Koondis austas oma peasekretäri Elmar Pettit Raamatukuu kirjandusõhtul tema 60-a. sünnipäeva puhul. Pildil annavad esimees Leoni Laid ja abiesimees Kalju Lepik üle auaadressi (EPL-Joto Lepper).

● Andres Küng vestles Rootsi TV teises programmis Islandse Njördur Njardvikiga vanade Islandi saagade tänapäeva tõlgendamise ja väärtustamisest.

● Ryes New Yorgi osariigis laulata Jüri Keerdoja ja Eileen Pond. Peigmees on majandusadlane, pruut töötaj ajakirjanikuna ajakirja "Newsweek" toimetuses.

Ürituste kalender

Eesti Kultuuri Koondises registreeritud üritused Stockholmis.

Aastal 1972

Reedel, 1. dets. kl. 18.00, Eesti Arstide Selts Rootsis — korraline peakoosolek Eesti Majas.

Laup., 2. dets. kl. 13.00 — 16.00 Välis- Eesti näituse avamine "Eesti lapsed 1972 a. kunstis, kirjanduses ja muusikas". Tullports-gatan 174. Näitus kestab jõulupühadeni.

Laup., 9. dets. kl. 14.00, Välis- Eesti näitusel, "Eesti lapsed 1972 a. kunstis, kirjanduses ja muusikas", esitab St. Eesti Lastekand näiteid oma tegevusest helis ja filmis.

Laup., 9. dets. kl. 13.00 ja kl. 15.30, Lend Läände korraldusel Ü. Eesti Päevade Kanadas 1972 värvifilmide õhtu Seala teatris, Walling, 34. Kl. 17.45, koosviibimine ringsõlitud osavõtjatele Eesti Majas, Kl. 20.30, tantsuõhtu noortele Eesti Majas.

Pühapä., 10. dets. kl. 14.00, St. Eesti Algkooli jõulupidu, Skan-stulii Gümnaasiumi aulal, Bohus-gatan 24-26.

Neljap., 14. dets. kl. 18.00, E. Kultuuri Koondise korraldusel "Laudkonna vaidlusõhtu" Eesti Majas.

Laup., 16. dets. kl. 14.00, Välis- Eesti näitus, "Eesti lapsed 1972 a. kunstis, kirjanduses ja muusikas", raamides pedagog Aandu Kajasare esitused valikfilm muusika saatena teemal "Kalevi-põue".

Aastal 1973

Laup., 6. jaan. Eesti Komitee kasvatuspäev ja jõulupidu.

Pühapä., 28. jaan. kl. 14.30, Eesti Kultuuri Koondise 11. aastapäeva koosviibimine Opera Terrasseni pidusallas.

Laup., 3. veebr., kl. 18.00, St. Naaskoori ja St. Eesti Meeskoori ühine kontsertball Stadshuseti B4 Hallenis.

Pühapä., 25. veebr. Eesti Vabariigi 55. aastapäeva aktus.

Pühapä., 11. märts, kl. 14.30 SEOT (teenisklubi) 20. a. juubeli-koosviibimine Opera Terrasseni pidusallas.

Pühapä., 18. märts, St. Eesti Algkooli kevadpidu.

Laup., 24. märts, St. Eesti Meeskoori kontsert.

Laup., 31. märts, kl. 17.00, EKKI korraldusel Marie Underi õhtu Medborgarhuseti suures saalis.

Laup., 14. apr. ja pühapä., 15. apr. St. Eesti Teatri etendused, ABF-i teatrisaalis.

Taani televisiooni Balti-programm

Taani televisioon saadab 6. dets. kl. 21.25 välispoliitilise programmi teemal "Tänapäeva Baltikum". Kommentaatoriks on toimetaja Andres Küng. Saade on nähtav ka Lõuna-Rootsis.

Soome iseseisvuspüha ABF-saalis

Soome rahvuspüha tähistatakse 6. detsembril Stockholmis ABF-hoone Beskovi saalis algusega kell 19 kolmapäeval, 6. detsembril soomlaste ja nende eesti sõprade kaastegevusel. Korraldajaks on Ühine Soome Iseseisvus Eesti.

Soome ja eesti keeles kõnelevad filmid. Kauko Kauri Helsingist, tuntud ajakirja "Nootti" toimetaja, eesti kirjanik Arvo Mägi ja soomlaste hõlpsale esindajale, Kalju Lepik esitab oma vabanduslõpet. Kokkutuleku taunistavalt muusikalisel palad. Eestlased on oodatud külalised.

Külastage
EESTI MAJA
WALLING, 34-I

BALDER JAANI veste: MIND ON KERGE PETTA

Niivõisi mulle jõeldi.

Inimesed armastavad salatseda keegi ei taha oma puudusi või vigu näidata, üks kassapreili aga rääkis mulle päris avameelselt oma sultempeudest.

Noor tüdruk, ma kutsusin ta pärast tööaega välja, istusime ühes lokaalis. Küsisin kuidas ta ametlalt meeldib. Muidugi ei kutsunud ma teda selleks välja, et pärida, kuidas ta oma tööga rahul on. Mul olid teised mõtted ja tagamõtted. Ta meeldis mulle. "Väga huvitav tüdruk", kiitis neiu.

"Ah tüüsi? Mina mõllesin, et kui inimene klõbistab päeva läbi arvemasinat, siis ta ise võib ka kergesti masinakas muutuda", ütlesin ma.

"Oh ei, mul on ju kogu aeg inimestega tegemist", vastas neiu. "Neid on põnev tundma õppida".

"Või põnev kohe", imestasin ma. "Milleks teie neids siis nii väga tundma õpite?"

"Miks mitte. Ma võtan oma tegevust nagu hasartmängu", vastas temake.

"Või nii. Mina mõllesin, et see on hirmus kiisuine ja tulemaks-tegev ja..."

"Sugugi mitte. Teid nähes oli mulle kohe esimesel silmapilgul selge, et teid on kerge petta", ütles kassapreili, kes nüüd istus mu külalises lokaalis ja rüüpas veini, millega ma teda ka ennast kostitasin. Päris kaltsi vein oli, tema valikui tõi, ütles, et see meeldib talle kõige rohkem, ta lemmikjoog.

"Kas uurite siis inimesi selleks, et teada, keda saab petta, keda mitte?"

"Millegi teie seda järeldasite, et mind on kerge petta?" tahtsin ma teada ja olin ise hirmul, et kui leised ka seda märkavad, et mind on hõlbus õnge võtta mis siis minust viimaks järele jääb.

"Kui ma teile raha tagasi andsin, siis teie vahitsite mulle otsa

ja panite raha kotti, ilma et oleks kontrollinud, kas on õieti tagasi antud või mitte.

"Ah teie loodate oma ilule, et pimestate sellega kundet nii, et ta ei näe kui palju tagasi antakse?"

"Oh ei!", vastas neiu. "Paljud mehed ei vaata minu poolt, aga ka nemed ei kontrolli tagasi antud raha, pistavad kohe taskusse".

"Seda asjaolu kasutades annate siis neile vähem tagasi?" esitasin ma väga otsekohese küsimuse. Tema vastus oli ka otsekohene.

"Just", vastas ta.

"Teie kasutate siis inimeste usaldust kurjasti", ütlesin ma ja koputasin sõrmenukiga lauale, millele tema südamelehtumistele. Sellega ma ei mõelnud tegemist teha.

"Ega nad kahju saa", vastas preili. "Ma annan dollari vähem tagasi, aga kui ta seda ei märka, siis ei ole ju sellest midagi. Kui ta ei tea, et teda on petetud, siis on see ju niisama hea nagu ei olekski petetud".

"Hiljem ehk loeb üle, siis hakkab kahtlustama", ütlesin ma.

"Kui loeks, siis ta passiks teinekord peale, aga ta ei tee seda. Pistab jälle taskusse, ilma et vaataks".

"Ja mis tunne teil on, kui teie petate?" küsisin ma, niisama huvi pärast, ega ma teda parandada püüdnud.

Ta vastas rõõmsana:

"Väga põnev tunne. See teeb mu ameti huvitavaks, ei lase mind masinakas muutuda".

"Aga kui annate vähem tagasi ja inimene märkab seda, tabab niiteldat teol. Mis siis?"

"Siis..."

"Kas on niisugune tunne, et oleks siisse kukkunud?" tahtsin ma teada.

"Sugugi mitte", vastas ta. "Mul ei ole absoluutselt mingit häda-

õhtu karta, sest mind ei saa ju keegi süüdistada. Ega ma masin ole. Ma olen inimene. Ja inimene eksib ju ikka. Ütlein: Sorry... Vahel ei ütle seda ka, pistan südalauasumata puuduajunud raha talle pikku ja..."

"Oma lähelepanekute põhjal oletate siis otsusele jõudnud, et meli on kergem petta kui naised?" küsisin ma.

"Just nü", vastas mu neiu. "Daamide juures ei tasu harilikult seda üritama hakata, nemed on valvsad ja passivad peale. Tähele- nemele juurde, püüdes teed küll jätta ja katsud neid naerma ajada, aga ega sellest kasu ole. Ikka olevad viimase kui penni üle."

Ma ütlesin:

"Aga kui kassar's on kena mees, siis ehk on daamide tagasiandud raha suhtes pimedad?"

"Ei ole", teadis preili. "Naised on teise vaimega. Meesid on usk alles..."

"Usk?"

"Usk inimese aususesse. Usaldus. On see nendel alles, siis ei ole sellest midagi, et mõni dollar nende rahakotist kaduma läheb. Nad on ikkagi rikkamad kui daamid, kes kahe käega käekoti raud- kramplikult kinni hoiaavad ja kogu aeg hirmul on, et neid petetakse. Nendel puudub usaldus, kui kassapreili oma filosoofiaga välja."

Ma ütlesin:

"Teie olete kindlasti ka mind petnud. Kui palju..."

"Mille palju", vastas ta naerata-

des. "Kui kelner tuli arvega, siis ütles mu külaline, see preili, et tema tasub ise. Ma vaidlesin küll vastu, aga ta ütles, et kui tema maksab, siis olete tase."

Jäi siis nii, et tema maksis. See ei olnud suur arv. Kümne-dollaristest sai natuke tagasi. Luges hoolikalt üle viimase kui penni üle, siis pani kotti.

Tüüpolest, inimesi tasub tundma õppida. Ka kassapreilist.

Leinateateid

Kallis ema, vanaema ja vana-
vanaema

Lvdia Koidula

ferkulova

n-na Walter

* 19.01.1889

11.1972 Tallinnas

Sügavas leinas

TUTAR PEREKONNAGA

Läuna Aafrikas

POEG PEREKONNAGA

Tallinnas

Puhka rahu kallis emakene!

Armas öde

Emmy
Uuehendrik

* 23.05.1889 Pärnus
† 18.11.1972 Aucklandis,

Uus-Meremaal

Sügavas leinas

HLJA ja ELLA

OETUTAR

laste ja lastelastega

Varalahnud

Kalle Volbek'it

leinavad ja avaldavad vanema-
tele sügavat kaastunnet

REIN RAAG

ARVO ja EEVI END

Ootamatu surma läbi lahkunud

Ernst Arras't

mälestavad

RISTIPOEG EINO

Tallinnas

ERICH ja OSKAR TAAR

abikaasadega

Naiskoori menukas Södertälje-kontsert

Stockholmi Eesti Naiskoor pakkus oma pühapäevase, 26. nov. Södertälje antud kontserdiga kauni meelelahutusliku ja kunstipärase pärastõuna Södertälje ja ka Stockholmist külla saanud eestlaskonnale ja vähesetele pererahva liikmetele. Sügisene muusikahooaeg on tänaseni olnud Stockholmis ja selle ümbruskonnas eestlaskonnale päris kassin ja seepärast oli mõeldud kontsert enam kui tervetunni.

Lisaks vokaalettekannetele oli meil jälle võimalus paljude aastate tagant kuulda Celia Aumere viiulit helisemas. Ta pakkus ruutnäärilist ja meelolevat ettekantud G. F. Händeli E-duur sonaadi kõrval veel rootsi helimeistri Tor Aulini "Hällilaulu" ja J. S. Bach'i igavesti kauni "Airi", tõendades kuulauskonnale, et pikk paus viiuli käsitluses pole kahjustanud ta tooniandvust, selget ja kandvat tooni.

S. E. Naiskoori esitus on tunduvalt küpsemaks muutunud, ettekandjate tundusid olevat viimistletud, kõlasid ühtlaselt, tihedalt ja ka puhtalt. Koorijuhil Hilma Nerep-Mossin on kooriga töhustat tööd teinud ja tulemus oli selgelt tähelepanev. Koor reageeris täpselt ja kuulekalt ja esitas puhtaid nutansse.

Kavas oli rida häid palasid — Lembit Avesonile SEN-ile pühendatud kantaat "Meespead äitsevad", G. Fauré "Missa basse" naishäälele ja V. Virkhausi "Ma tõstan silmad üles". Viimaimainitud ettekandele sekundaarset viiulil Sanda Umbila. Vokaal-soolotidena esinesid hea kõlavusega Helvi Klement (sopran) ja Koidu Venter (alt). Soliste ja koori saatis orelil muusikadir. Yngve Siren Södertäljest.

Viiulisolist Celia Aumere.

Solistidele annetati lilli, esinejaid tänas kontserdi korraldaja — Södertälje Eesti Koguduse — nimel koguduse esimees J. Remmelgas.

Uudisena väärib mainimist, et publikut paluti kontserdi algul oma rahulolu ja kiitust avaldada aplodeerimisega, millest võimalust publik ka meeldi kasutada — sest, nagu kontserdi avamisel öeldi — on ka rõõmuja rahulolu väljendustel nende kohl kirikus. (EPL/JR).

Eesti Päevade värvi- film "Scala" teatris

Laupäeval 9. detsembril toimub Stockholmis Scala teatri saalis kaks õväärfilmi etendust Ülemaailmsetest Eesti Päevadest 1972. Kanadas. Esitamisele tulevad mitmed amatöörfilmid ja "pealekauba" Kanada TV poolt näidatud Esto-72 värviversioonid. Piletid on saadaval Eesti Majast Kultuurikoondisest eelmüügi korras.

Olgugi, et kaks etendust toimub samal päeval, on karta kohtade puudust, mistõttu on kindlam varuda pileteid eelmüügit. Eelmüük alates 4. detsembrist.

Pärast etendusi on võimalik saada kehakinnitust või kohvi Eesti Majas. Ette tellida perenaise kaudu tel. 08/21 81 34.

Kell 17.45 samal päeval toimub kokkutulek "Ameerika suurest ringreisist" osavõtutele koos ühtsööbiga. Samas tuleb näitamisele reisijate

eneste ringreisi kiitasfilmid ja valgu-sepildid. Palutakse ka kassa võtta fotod, nii et neid saaks vaadata ja tellida ka teised ringreisist osavõtjad.

Ringreisist osavõtjatele saadetakse kätte isiklikud kutsed ja vastuselehed. Teised, kes soovivad sellest ühtsööbigist osa võtta, palutakse registreeruda kirjalikult Lend Läände aadressil, Box 11053, Uppsala 11.

Noorele toimub tantsuõhtu Eesti Majas kell 20.30 koostöös Eesti Noortetöö ja Kunstigrupiga.

Balti materjalid

Algus lk. 1

gumentatsioonis nõuame kogu Ida-Euroopa vabastamist. On alati parem, kui nõuetele on mingi loogiline põhjend. Seda jõudu meil aga ei ole, et kogu Ida-Euroopat vabastada. Meil ei ole tänapäeval kuigi palju liitlasi. Lääne-Saksamaa on hukumas

uue Rapallo, uue Stalin-Hitleri pakti suunas. Selles olukorras peame ära kasutama neid taktikalisi liitlasi, kes meil on olemas.

A. Küng esitas ERN vastuvõtul ka clava ülevaate töötajamüüdist Helsingis. Pressikaarti saamine balti esindajana konverentsile oli raske ja ei õnnestunud. Pärast venitamist ja seletamist öeldi pressiosakonnas juhtaja poolt lõpuks avalikult välja, et poliitisi ei luba delegantide juulgeoleku huvidest Türipolis teisi ajakirjanikke, kui ainult need, kes on vastavate maade pressühingute liikmed.

Helsingis juhtus ka mid imelikke asju. Just siis, kui pidi algama suur ametlik pressivastuvõtt välisministri-riumi poolt, kustust kogu Helsingi kesklinnas elektrivool. Sellest oli kasu see, et oli kerge pääseda vastuvõtule. Miinuseks oli aga jälle see, et meie pressikonverentsile pidi ajakirjanikud mööda treppisid üles ronima ja mõned arvatavasti selle tõttu ei tulnudki, oodates alla lifti juures.

Armast

Andrei Soonik'ut

mälestavad tema 3-ndal surma-
aastapäeval 2. detsembril

MARIE

ELVE

Muld mälestusi ei mata.

Kohalik elu

LUND

Tudengite jõulupidu

Lundi eesti üliõpilaste jõulupidu toimub laupäeval, 9. detsembril algusega kell 19 Socionomhusetis (Värvädersvägen 6 B). Korraldajajaks on üliõpilaskond koos eesti üliõpilaste infilmorganisatsioonidega. Loodetakse näha kõiki eesti üliõpilasi!

STOCKHOLM

Filateliste ühingu

järgmine klüubõhtu toimub neljapäeval, 7. det. kell 18.30 Eesti Majas, Wallingatan 34. Kõik margi ja rahakorjajad teretunud!

STOCKHOLM

Eesti Fotoklubi

Stockholmi Eesti Fotoklubi järjekorras kokkutulek toimub kesknädalal, 6. detsembril Eesti Majas algusega kell 19. Kavas on filmi-õhtu.

Fotoklubi detsembrikuu kokkutulek on meie filmimeeste ühine õhtu. Esitamisale tulevad rida kiitasfilme meie oma pere viimaseaegsest tööst. Ühtlasi kasutame õhtut tegevuse kui ka jooksvate päevaküsimiste arutluseks. Kõik foto ja filmihuvilised on teretunud.

UPPSALA

Pensionäride jõulupuu

Uppsala Eesti Seltsi pensionäride sektsioon korraldab 4. det. kl. 15 Uppsala E. Kodu ruumes, Geijersgatan 12 jõulupuu-koosviibimise. Kavas on võimalik talitus ühislauda ja vastastikused kinkepalad. Kõik pensionärid on teretunud.

Pinna studio Norrköpingis ja Eskilstunas

Tähelepanuks Norrköpingi ja Eskilstuna eestlaskonnale. Pinna Studio külastetudendused kirjanik Arvo Mägi näidendiga "Pärändus" toimuvad järgmistel kohtadel:

Norrköping: Laupäeval, 2. dets. kl. 19 Flickskolani aual, Repslagaregatan 56.

Eskilstuna: Pühapäeval, 3. dets. kl. 14 Arby kooli aual, Magistervägenil.

Lavastajaks Järü Paal Jürgenthal. Kõik kaasmaalsed on südamest teretunud teatritendusele.

● Kopenhaageni rootsi kirikus laulati Henriik Madar Ulrice-hannist Lilian Hedmarkiga Valentunast.

● Londonis sai 60-aastaseks gümnaasiumijetaja Leida Kukas.

KIRIKUTEATEID

EEL KIRIK

STOCKHOLM: Esimesel Kristuse tulemise pühäl 3/12 kl. 15 peajumalat Jakobis, kog. õp., laulur.

GÖTEBORG: Gbg-Lääne-Rootsi kog. Kristuse tulemisaja jumalat. Kristiines 10/12 kl. 14. õp. Kool. oreil PG Strömberg, laululehed.

NORRKÖPING: Surnutepüha jumalat. 3/12 kl. 13.30 Matteuses, õp. Kool, oreil H. Piirimets, armulaud, laulur.

EESTI AP: ÖIG: KIRIK

GÖTEBORG: Guldhedeni ortodoksskirikus liturgia 10/12 kl. 11, preester Jüri Poska.

STOCKHOLM: Püha Nikolai Peakirik. 3/12 kl. 11 rootsikeelne liturgia, 6/12 kl. 18 Nigulipäeva tunapalve rootsi keeles, ülemp. Nael.

SOOME ORTODOKSKIRIK

AVESTA: 3/12 kl. 16 õhtupalvus O. Tervo kodus, Torsg. 18, ülemp. Juhkam.

HOFORS: 2/12 kl. 17 õhtuteen. Kohaliku kog. majas V. Villag. 16 ja liturgia 3/12 kl. 11 samas, ülemp. Juhkam.

VABAKIRIKUD

STOCKHOLM: Ansgaril, Kungsholmsg. 23, jumalat. 5/12 kl. 16, kohalikud vennad.

STOCKHOLM: Eesti Nelipühi Kirik, Brävallag. 11, 3/12 kl. 10 pühapäevakool, kl. 11 kiriku aastap. tänu-molat, H. Laur. 50/10, duett- ja koorilaul, kohvilaud. 5/12 ja 19 piibli- ja palvet.

STOCKHOLM: Norrmalmi Bapt.-Kirik, Norrtullsg. 37, 3/12 kl. 15 jumalat, pärast Kristuse surme mälest. O. Loogna.

ALINGSÄS: KFUM, Östra Kyrkog. 8 B, jumalat. 10/12 kl. 11, H. Viikholm.

GÖTEBORG: Blå Bandeti saalis, Erik Dahlbergsg. 10, jumalat. 3/12 kl. 11, V. Kubja.

GÖTEBORG: Parkg. 1, sissekäik raamatukaupluse kõrval, 2/12 kl. 18.30 palve- ja piibliõhtu, 3/12 kl. 15 jumalat, Kristuse surma mälest., pühapäevakool. Kolmapäeviti kodu-palvetunni Jonsersdis ja Göteborgis. H. Viikholm kõneleb 9/12 ja 10/12.

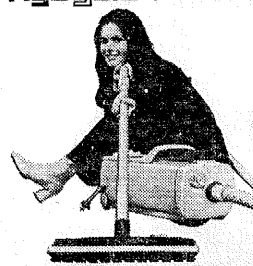
HELSINGBORG: Slottshagskyrkan, Långvinkelsg. 26, jumalat. 3/12 kl. 14, A. Vaim.

NORRKÖPING: Tabernaakel, Kungsg. 26, jumalat. 3/12 kl. 13, E. Raud jt. Betania, Bräddg. 54, palvet. 2/12 kl. 17.

Tutvuksin

üksiku vanema eestlannaga.
Vast. "August" all EPL, Box 667,
101 29, Stockholm 1.

Nya guld VOLTA

en fullträff!

**normalms radio
& elvaruhus ab**

**EESTLASTELE
HINNAALANDUS
TERETULEMAST!**

Svandammsplan 2, Hägersten. Tel. 45 13 50

Rootsi televisiooniprogramm

TV Lördag

9.00 Benny. Färg. 10. Benny och den bortslängda synaskinen.
9.15 Lillhärjåden 1:1. En film om livet på en ensligt belägen gård i Härjedalen. 1. Vinter. Suomenkieliset ohjelmat. Finskspråkiga program.
10.00 Kanavanavartijan kaunis viera. Kesäpäiväkirja esittää laulunäytelmän salskeista tulkilaisista, kanavanavartijan kauniista tytärästä ja oikeukaasta kohtalosta, joka virtitelee ansiojan rakastavain tielle. Ohjaua Vesa Nuotio.
Kanalvaktens vackra Vera — lustspel om stilig timmerflottare, som uppavakt kanalvaktens vackra dotter. Textat på svenska.
19.30 Eriksook 23 — reportaasi XXII Jyväskylä Suurajon pika-taipaaleita Suolahden Sirkkaharjulla.
Specialprov 23 — reportage om Jyväskylä-rallits fartsräckor. Textat på svenska.
11.00—11.05 Start 3. Färg. Engelsk fortsättningskurs för vuxna.
11.30 Nationalekonomi II. 14. Tullar och tullpolitik.
11.50—12.10 Nationalekonomi II. 15. Kapital utan gränser.
15.25 Julkalendern: Barnen i Höjden. Färg. Textat. Repris.
15.45 Helgalsringning från Västanfors kyrka. Färg.
15.50 Tipsextra. Färg. Leif Larsson och Lars-Gunnar Björklund.
18.00 TV-nytt, väder.
18.05 Aktuellt i veckan. Färg. Textat.
18.30 Julkalendern: Barnen i Höjden. Färg. På andra våningen blir alla barnen i Höjden bjuda på ett märkvärdigt födelsedagskalas.
18.50 Till Josef med ömhet och ängslan. Färg. Program av Per Gunnar Evander och Bengt Åke Kimbré.
19.05 Unga musiker. Färg. Violinisten Alexandra Kramer spelar Adagio ur Sonat nr 1 g-moll för soloviolin av Bach.
19.10 Morokul. Färg. Svensk-norsk hörna med Lennart Hyland.
20.00 Porträtt av en sjö. Färg. Gunnar Brusewitz och Boris Engström porträtter i dagboksteckningar en sjö under ett årsvär.
20.30 Brödbärskan. Del 3. Färg. I rollerna: Martine Sarcey, Sim, Philippe Leotard.
21.00 Aktuellt med TV-nytt, sport och väder.
21.30 Svensk-norsk hörna. Färg. Morokul med Lennart Hyland.
23.00 ca TV-nytt, väder.
23.05—23.55 ca Cannon. Färg. 4. Stum av skräck.

TELEVISION 2

15.35 Direkt onsdag. Färg. Textat.
16.10 Onedlin-linjen. Färg. 9. Färlig last.
17.00 Levande Larsson. En galen vetenskapsman med ett mystiskt recept... så börjar det. Textat.
17.25 TV-nytt, väder.
17.30 Babar den lilla elefanten. Färg.
17.35 Niklas önskedjur. Färg. Serie av Inger och Lasse Sandberg. Första delen.
18.00 Ursikt! Färg. 10. Maskeradkostymen.
18.20 Nederlagets år. Första delen av ett västtyskt program om händelserna kring Tredje rikets sammanbrott 1945.
19.15 Lantbrevbäraren. I en liten jugoslavisk by är brevbrävarn invärnarnas kontakt med yttvärlden.
19.30 Rapport med TV-nytt, väder och sport.
20.00 Färgelens hus — engelsk serie. Färg.
Medverk: Cyril Cusack, Kenneth Griffith, Wendy Hiller, Roy Dotrice.
20.30 I skuggan av... en veckoaktuellt händelse eller person. Färg.
21.09 Harry Munter — svensk film från 1960. Regi: Kjell Grede.
Medverk: Jan Nielsen, Carl-Gustaf Lindstedt, Gun Jönsson, George Adelly.
22.40 TV-nytt, väder.
22.45—23.10 Kjell Grede — ett vinterporträtt. Färg. Leif Furhammar samtalar med regissören till Hugo

och Josefín och Harry Munter. Ins-lag ur filmerna ingår.

TV Söndag

Suomenkieliset ohjelmat. Finskspråkiga program.
10.00 Utisviikko.
Nyhetsveckan.
10.20 Pohjoiseen... Pohjoiseen... Lapinkylä juttaa. Kertomus Norjan paimentolaissaamelaisen vuotuisesta vaelluksesta. Lapinkylä juttaa perheineen ja poroineen 350 km matkan Norjan Ja Suomen rajalta Jämsäen saarille.
Mot norr... Mot norr... Färg. Filmbeskrivelse om de nomadiserande samerna i Norge.
11.00—12.15 Högmässa. Färg. Från St. Andreas kyrka i Malmö. Predikan av kommuniker Sven Kroon. Gudstjänsten leds av kyrkoherde Börje Engström och kommuniker Gerit Askhagen. Organist och köledare: Sven Inge Frisk.
12.30—13.00 Våra massmedier. I massmediernas värld.
13.30 Teater för kritiker — eller för folk?
14.00 Mötet — tecknad film. Färg.
14.10 Julkalendern: Barnen i Höjden. Färg. Textat. Repris.
14.30 Basketboll. Direktsändning från landskampen Sverige—Finland i Borås. Bengt Frendelius.
15.40 Min vän ängan. Färg. En resa tillsammans med ängstuslaster ombord på S/S Mariefred och med Östra Södermanlands järnväg.
16.00 Filmtimmen. Prinsen och tiggargossen.
17.00 Sköna Siw. Färg. Visprogram med Siw Malmkvist, Olle Adolphson och Pugh Røgefiedt.
17.40 Start 3. Färg. Engelsk fortsättningskurs för vuxna.
17.55 Meddelanden.
18.00 TV-nytt, väder.
18.05 Lovsång i jazzon. Musikgudstjänst från Umeå stads kyrka med Berndt Egerblad, Sten Öbergers kvartett och kör m.fl.
18.30 Julkalendern: Barnen i Höjden. Färg. På tredje våningen bor Benny. Hans mamma och pappa kan inte få tag på någon barnvakt och det gör dem förtvivlade.
18.50 Antarktis. Färg. Tysk film om forskning kring sydpolen.
19.30 Dra en låt! Färg. Musikalisk frågelek med Johan Sandström.
20.20 Röda rummet av August Strindberg. Del 7. Färg.
I rollerna: Kevé Hjelm, Stefan Ernst, Grynet Molvig, Erik Gunnar, Christian Berling, Per Ragnar, Jan-Olof Strandberg, Olle Björling, Anna Schönborg, Mona Andersson, Margareta Sjödin, Ulf Palme.
21.00 Aktuellt med TV-nytt och väder.
21.30 ca Sportspegeln.
22.00 Pacific Gas and Electric — den amerikanska blues-rock-gruppen i en inspelning från studentkåren i Stockholm.
22.50—22.55 TV-nytt, väder.

TELEVISION 2

9.25 Stäm gillaren. Färg.
9.30 Bille 1. Färg. Nybörjarkurs i tyska.
9.40 Spela gitarr med Uffe och Tabbe. Färg.
10.00 Bröderna Malm. Färg. Del 3. Rosen.
Förskoleprogram:
10.40—11.00 Om — fiskar, båtar och fåglar.
11.15 Publik gör musik. En musikalisk happening med Ulf G. Ahlstedt.
11.50 Hönssoppa med korngrön — pläs av Arnold Wesker. Regi: Jan Molander.
Medverk: Olof Bergström, Sif Ruud, Olof Thunberg, Hans Wigren, Tor Isedal, Lennart Lundh, Gerd Hagman, Pia Rydqvall, Per Ragnar, Mimmo Wähler.
17.00 Bland vilda djur — tranor. Färg.
17.25 TV-nytt, väder.
17.30 Babar den lilla elefanten. Färg.
17.35 Niklas önskedjur. Färg. Andra delen.

18.00 Den hemliga verkligheten av Annamaria och Kay Pollak. Färg. Del 1. Den långa dagen. Regi: Kay Pollak.
I rollerna: Claes Elefalk, Pia Arnell, Bertil Norström, Stig O. Eriksson.
18.30 Drömfabriken AB. Färg. Lek och allvar med Eva och Figge m.fl.
19.30 Rapport med TV-nytt, väder och sport.
20.10 Nygammalt med Bosse Larsson, Bröderna Lindqvist och gäster. Färg.
21.00 På bio söder om Sahara. Färg. Festival i Quagadougou.
21.40 Musik i landskapet Östergötland. Färg. Toner från scener, sånger, klassrum, gator och torg.
22.10—22.15 TV-nytt, väder.

TV Måndag

Skol-TV:
9.05—9.15 Switch on! 14. Lågstadiet.
11.00—11.10 Bille 1. Nybörjarkurs i tyska för vuxna.
Skol-TV:
12.20—12.40 I Frankrike. 2. Ett katolskt land. Mellanstadiet.
14.10—14.50 Matiné-teater: Rullgardinen — pjäs av Birger Norman.
I rollerna: Håkan Serner, Roland Hedlund, Leif Liljehöj, Arne Kållerud, Yvonne Lombard, Gun Robertsson.
16.30 Den bortskämda prinsen. Färg. Tecknad afrikansk folksaga.
16.45—17.05 Julkalendern. Färg. Textat.
17.55 Meddelanden.
18.00 TV-nytt, väder.
18.05 Follyfoot. Färg. 10. En dröm tar slut.
18.30 Julkalendern: Barnen i Höjden. Färg.
18.50 Kväll. Färg. Mötesplats för varjehanda.
19.30 Världen i fokus. Färg.
20.10 Dela lika — pjäs av Carin Mannheimer. Del 2.
I rollerna: Margita Ahlin, Wanja Basel, Lena Brogren, Pia Baekström, Inger Hayman, Maria Hörnellius, Ulla-Britt Norman, Birgitta Palme m.fl.
21.00 Aktuellt med TV-nytt.
21.30 Väder.
21.35 Pejling. Aktuell studiobesök under ledning av Herbert Söderström.
22.05 ca TV-nytt, väder.
22.10—23.00 ca Pejling, forts.

TELEVISION 2

17.25 TV-nytt, väder.
17.30 Babar den lilla elefanten. Färg.
17.35 Niklas önskedjur. Färg.
18.00 I naturen med Nils Dahlbeck. Färg.
18.30 Skratkammaren. 7. Människans bästa vän.
19.50 Ställ upp. Färg. TV2:s talang-jakt. Semifinal mellan Stor-Stockholm, Södermanland och Östergötland.
19.30 Rapport med TVnytt och väder.
20.00 Våra massmedier. Framtidens massmedier.
20.30 Godisarna. Färg. Engelsk komikerserie med Tim Brooke-Taylor, Graeme Garden och Bill Oddie.
21.00 Mänska på jobbet. Agande ger makt. Program om de lagar som styr arbetslivet och om vad som gör att det fördela makten.
Blå medverkare chefsjuristen Sten Edlund, andre ordförande Gunnar Nilsson från LO och Curt Steffan Giesecke från SAF. Textat.
21.30 Oh, mein Poppe. Färg. Ett porträtt på Nils Poppe gjort av Jonas Sima.
22.25—22.30 TV-nytt, väder.

TV Tisdag

Skol-TV:
9.20—9.40 Sexualläroplan. Hormoner. Gymnastik.
10.00—10.10 Switch on! 14. Lågstadiet.
Förskoleprogram:
10.30—10.50 Om — snö, is, moln och ånga.
11.00—11.15 Start 3. Färg. Engelsk fortsättningskurs för vuxna.
11.30—12.00 Våra massmedier. Framti-

dens massmedier.
Skol-TV:
12.45—13.05 USA. Färg. 3. Kontraster. Högstadiet — Textat.
13.35—13.55 Liv under mikroskop 1. Högstadiet.
14.00—14.15 Syror, baser och salter. Högstadiet.
Förskoleprogram:
14.30—14.55 Om — snö, is, moln och ånga.
16.30 Herr Barbalander funderar. Färg.
16.50—17.10 Julkalendern Repris. Färg. Textat.
17.55 Meddelanden.
18.00 TV-nytt, väder.
18.05 Vattenvägen — holländsk film om inrikes sjöfart. Färg.
18.30 Julkalendern: Barnen i Höjden. Färg.
18.50 Kväll. Färg. Mötesplats för varjehanda.
19.30 Korsnäsgräden. Färg.
20.20 Önskeresepisen. Färg. Sven Lindahl visar vad titlarna väljer.
21.00 Aktuellt med TV-nytt.
21.30 Väder.
21.35 Sergio Mendes & Brazil 66. Färg.
22.35 Start 3. Färg. Engelsk fortsättningskurs för vuxna.
22.40—22.45 TV-nytt, väder.

TELEVISION 2

17.25 TV-nytt, väder.
17.30 Babar den lilla elefanten. Färg.
17.35 Niklas önskedjur. Färg.
18.00 Bille 1. Färg. Nybörjarkurs i tyska.
18.10 Spela gitarr med Uffe och Tabbe. Färg.
18.30 Skratkammaren. 8. Fler tricks, vad tycker?
18.50 Ute. Färg. Fritidsredaktionen i Luleå tar i kväll upp "Uddasporten" som fallskärmsjumping, alpinism och sportdykning.
19.20 Riksblandning.
19.30 Rapport.
20.00 Massor av bovar — engelsk långfilm från 1962. Regi: Ken Annakin.
I rollerna: Leslie Phillips, Stanley Saxter, Wilfred Hyde White, Julie Christie, James Robertson Justice.
21.25 Anslagsvalen. Färg.
21.30 Dokument utifrån. Färg.
22.10—22.25 TV-nytt, väder, sport.

TV Onsdag

Skol-TV:
12.20 I Frankrike. 3. Frankrike runt. Mellanstadiet.
12.45—13.05 Näringar och yrken i Norden. 1. Island. Högstadiet — Textat.
13.10—13.30 Näringar och yrken i Norden. 2. Papper. Högstadiet — Textat.
14.00—14.20 Värda och hjälpa. Ulf 11 är ligger på sjukhus. Högstadiet — Textat.
16.30 Colargol. Färg. 13. Tillbaka till Bois Joli.
16.45—17.05 Julkalendern. Repris. Färg. Textat.
17.55 Meddelanden.
18.00 TV-nytt, väder.
18.05 Pan Tau. Färg. 2. Pan Tau ordnar allt.
18.30 Julkalendern: Barnen i Höjden. Färg.
18.50 Kväll. Färg. Mötesplats för varjehanda.
19.30 Maffian i USA. Färg. Attentatet mot maffialedaren Colombo i juni 1971 i New York och alla de mord som sedan följde är utgångspunkt för detta reportage.
20.15 Nobelpriset i fysik. Färg. Måte med John Bardeen från University of Illinois i Urbana; Leon N. Cooper från Brown University i Providence, Rhode Island, och John R. Schrieffer, University of Pennsylvania, Philadelphia.
20.35 Herrarna i hagen med Sune Mangs och Jarl Borsén. Färg.
21.00 Aktuellt med TV-nytt.
21.30 Väder.
21.35 Slutet på en tjänstresa. Färg. Arets Nobelpristagare Heinrich Böll är författaren bakom denna tyska TV-film.
I rollerna: Wolfgang Büttner, Alois Maria Giani, Heinrich Huber, Hans

Ernst Jäger, Günter Strack.
23.00—23.05 TV-nytt, väder.

TELEVISION 2

17.25 TV-nytt, väder.
17.30 Babar den lilla elefanten. Färg.
17.35 Niklas önskedjur. Färg.
18.00 Jan-Olov Hjelm, trumpet. Färg.
18.30 Svinlande affärer. Äventyrsserie med Gladys Cooper, David Niven, Charles Boyer, Gai Young och Robert Coote.
19.20 Riksblandning. Stort och smått före Rapport.
19.30 Rapport med TV-nytt, väder.
20.00 Råpspel — serie av Bosse Andersson och Göran Holmberg. Färg. Regi: Jackie Söderman.
Medverk: Sören Söderberg, Liskulla Jobs, Gunnar Ekvall, Rune Tureson, Jörgen Barwe, Per-Axel Arosenius, Arne Strand, Urban Eldh, Rune Jansson, Olof Huddén, Carl-Olof Ek, Brigitte Ornstein.
20.50 Vad säger doktorn? Färg. Doktor P C Jersild och rektor Inggerd Granlund samtalar om dagens och framför allt morgondagens sjukvård. Vård är Gerd Almgren.
21.00 Direkt onsdag. Färg.
21.35 Jag letar efter mig själv. Färg. Robert Karl Oskar Broberg — live at hemma.
22.30—22.45 TV-nytt, väder, sport.

TV Torsdag

18.30—18.50 Julkalendern. Repris. Färg. Textat.
17.00—17.30 Regionalt: Torsdagstimmen. Aktuell magasin från Värmlands, Södermanlands, Västmanlands och Örebro län.
17.30—17.55 Regionalt: Torsdagstimmen. Vart går idrottens pengar? Mellansverige.
17.30—17.55 Regionalt: Östblick.
17.55 Meddelanden.
18.00 TV-nytt, väder.
18.05 Ventilen. Öppen för allt och alla.
18.30 Julkalendern: Barnen i Höjden. Färg.
18.50 Kväll. Färg. Mötesplats för varjehanda.
19.30 Insyn: Dömd att dö? Färg. Horndal, med över 2000 invånare, är en tusentals orter som inte nämns i regeringens rikspolisplan. 25 km från Horndal ligger Åvesta som av regeringen utnämns till regioncentrum. Vilka chanser har orter som Horndal att överleva?
20.00 Nobelpriset i litteratur. Färg. b-7öte med Heinrich Böll.
20.30 Jazz — Rolf Ericsons kvintett. Färg.
21.00 Aktuellt med TV-nytt.
21.30 Väder.
21.35 Under samma tak — amerikansk komediserie. Färg. 10. Tillökning i familjen.
I rollerna: Carroll O'Connor, Jean Stapleton, Sally Struthers, Rob Rainer.
22.05 TV-nytt, väder.
22.05 Nationalekonomi II. 16. Växelkurs och betalningsbalans.
22.25—22.45 Nationalekonomi II. 17. Full sysselsättning och stabil valuta.

TELEVISION 2

17.25 TV-nytt, väder.
17.30 Babar den lilla elefanten. Färg.
17.35 Niklas önskedjur. Färg.
18.00 Insändaren.
18.30 Stollar med stolar. Färg.
18.55 Gomidda. Färg. Hatte Furuhaugen med gäster runt spisen.
19.20 Riksblandning.
19.30 Rapport med TV-nytt, väder.
20.00 Onedlin-linjen. Färg. 10. På hemligt uppdrag.
Medverk: Peter Gilmore, Anne Stallybrass, Brian Rawlinson, Edward Chapman, Philip Bond, Jessica Benton, John Franklin-Robbins.
20.50 Titta på tvåan. Färg.
21.00 Sjukvård för tiotusen miljoner. Vad får Du som sjukvårdskonsument?
21.45 När mimkonsten flyttade till Lit. Reportage från ett teaterförsk i Jämtland.
22.20 Sportnytt.
22.40—22.45 TV-nytt, väder.